

ร่องรอยฤดูกาล

ศิลปนิพนธ์เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์
พฤษภาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

TRACE OF THE SEASON

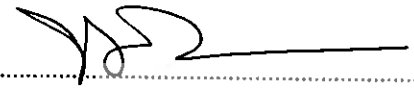

An Art Thesis Submitted in partial Fulfillment
Of the Requirements
For the Degree in of Bachelor of Fine and Applied Arts
Program in Visual Art Design
May 2018
Copyright 2016 by Naresuan University

คณะกรรมการสอบศิลปนิพนธ์ได้พิจารณาศิลปนิพนธ์ เรื่อง “ร่องรอยฤดูกาล”
ของ นางสาวรัชนิกาณ์ต์ กันตริ์ เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์ของมหาวิทยาลัยรัตนนคร

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย มาอ่อน)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ทวีร์ศมี พรหมรัตน์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เกษประสิทธิ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาคม ทองโปร่ง)

.....กรรมการ

(อาจารย์จิติ สมบูรณ์เอนก)

.....กรรมการ

(อาจารย์ลักณา วงศ์สวัสดิ์)

อนุมัติ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.สันต์ จันทน์สมศักดิ์)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

พฤษภาคม 2561

ชื่อเรื่อง
ผู้วิจัยสร้างสรรค์
ประธานที่ปรึกษา
กรรมการที่ปรึกษา
ประเภทสารนิพนธ์

ร่องรอยฤดูกาล
รัชนีกานต์ กันตรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีร์ศมี พรหมรัตน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรชาติ เกษประสิทธิ์
ศิลปนิพนธ์ ศป.บ. สาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์,
มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2561
ร่องรอย, ฤดูกาล

คำสำคัญ

บทคัดย่อ

ศิลปนิพนธ์ เรื่อง ร่องรอยฤดูกาล นี้เป็นกระบวนการวิจัยแบบสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์
ลักษณะ เป็นผลงานศิลปะ รูปแบบ จิตรกรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาเนื้อหาเรื่องราวที่ปรากฏในแต่ละฤดูกาล
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเทคนิคสื่อผสมเรื่องร่องรอยฤดูกาล
3. เพื่อถ่ายทอดสู่สาธารณชนผ่านนิทรรศการผลงานศิลปนิพนธ์

โดยการวิจัยแบบสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์เรื่องนี้ มีขั้นตอนของการสร้างสรรค์และกลวิธี
กระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะในรูปแบบจิตรกรรมสื่อผสม นำเสนอออกมาในรูปแบบ 2 มิติลักษณะ
ผลงานเป็นกระบวนการแบบนามธรรม ซึ่งมีกลวิธีสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการเย็บปัก วัสดุที่ใช้เย็บปัก
เป็นผ้าห่มห้อมทอด้วยมือและด้ายฝ้ายธรรมชาติปั่นด้วยมือ หลากหลายขนาด จำนวนผลงาน 3
ผลงาน

กำหนดเนื้อหาแนวความคิดเกี่ยวกับงานจิตรกรรมสื่อผสม โดยใช้กลวิธีเย็บปักบนผ้าห่มห้อม
ในผลงานจะเน้นเรื่องราวของธรรมชาติด้วยการใช้ ดอกไม้ ดอกหญ้า ทุ่งหญ้า และวัชพืชเป็นสัญลักษณ์
โดยใช้ทัศนธาตุเป็นตัวสื่อ ด้วยการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ประกอบกับประสบการณ์ในการใช้
ทักษะฝีมือที่มีความชำนาญด้านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยกลวิธีเย็บปักบนผ้าห่มห้อม ผลงาน
ศิลปะชุดนี้ แสดงความงามทางสุนทรียภาพมีเนื้อหาที่เกิดจากการประสานทางทัศนธาตุประกอบกับ
การจัดองค์ประกอบที่เหมาะสมจึงมีเนื้อหาเป็นศิลปะแห่งความงาม

Title	Trace of the Season
Author	Ratchaneekarn Kuntree
Advisor	Assist. Prof. Dr. Thaveerat Phromrat
Co - Advisor	Prof. Surachat Kesprasit
Academic Paper	Thesis B.F.A. in Visual Art Design, Naresuan University, 2018
Keywords	Trace,Season

ABSTRACT

This thesis is about the trace of the season. The research process is a creative visual arts. Art work painting. The purpose for

1. To investigate trace each of the season.
2. Creative artwork painting with using mixed media art "Trace of the Season".
3. For teach to public pass art thesis exhibition.

That finding indicated that creative art thesis, That has process to creative and process to creative with mixed media art. Present in art work two-dimensions with Abstract artwork. And That has creative by "sew" with material is the fabric mohom homemade and natural cotton thread. And have much size, Amount three works.

Specification concept about artwork mixed media with sewing on fabric mohom. This work will emphasize the story of nature using flowers grass meadow and weeds as a symbol. By using visual elements is communication with systematic work. Include skill experience creative artwork with sewing on fabric. This artwork will present arts and appreciation. And content from harmonize of visual elements and composition is suitability. So there content is art of beauty.

ประกาศศุภกฤตการ

ศิลปินนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา ช่วยเหลือ และให้คำแนะนำในการปรึกษาได้อย่างดีเยี่ยม จากบุคคลผู้เปี่ยมด้วยความอนุเคราะห์

ผู้สร้างสรรค์ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อวิทยา กันตรี และคุณแม่แสงเดือน กันตรี บิดามารดาผู้สร้างสรรค์ ผู้เปรียบเป็นแรงผลักดันสำคัญในการศึกษา คอยสนับสนุนการดำเนินงาน และดูแลเรื่องงบประมาณให้เพียงพอต่อการทำศิลปินนิพนธ์ได้อย่างราบรื่น และยังเป็นกำลังใจให้ผู้สร้างสรรค์ได้อย่างดีที่สุดเสมอมา

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย มาอ่อน ประธานศิลปินนิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ทวีศักดิ์ พรหมรัตน์ ประธานที่ปรึกษา ที่ได้สละเวลาอันมีค่ามาเป็นทั้งที่ปรึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำอันเป็นความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการสร้างสรรค์ผลงาน ตลอดระยะเวลาในการทำศิลปินนิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบพระคุณคณะกรรมการศิลปินนิพนธ์ ประกอบไปด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรชาติ เกษประสิทธิ์ประธานกรรมการที่ปรึกษาศิลปินนิพนธ์ และกรรมการผู้ช่วยศาสตราจารย์อาคม ทองโปร่ง อาจารย์ฐิติ สมบูรณ์ เอนก และอาจารย์ลัคนา วงศ์สวัสดิ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องของศิลปินนิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่ จนทำให้ศิลปินนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง มีความครบถ้วนสมบูรณ์อย่างมีคุณค่า

กราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ จินายน อธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวรเป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์สถานที่ของมหาวิทยาลัยนเรศวรในการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานและเอื้อเพื่อแหล่งการเรียนรู้ห้องสมุดให้ผู้สร้างสรรค์ได้มีโอกาสเข้าไปศึกษาข้อมูลทางด้านเนื้อหา

และขอขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตสาขานอกแบบทัศนศิลป์ ที่คอยช่วยเหลือ แบ่งปันตลอดระยะเวลาการดำเนินการสร้างสรรค์งาน

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากศิลปินนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้สร้างสรรค์ขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน ผู้สร้างสรรค์หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานศิลปินนิพนธ์นี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาที่จะช่วยสร้างความเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม

รัชนิกันต์ กันตรี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์.....	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษา.....	2
ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	2
คำสำคัญหรือคำจำกัดความที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	2
2 เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง.....	3
ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ.....	3
ข้อมูลด้านเนื้อหา.....	3
ข้อมูลด้านรูปแบบและกลวิธีการสร้างสรรค์.....	14
อิทธิพลที่ได้รับจากลัทธิศิลปะ.....	14
อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน.....	15
3 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์.....	17
กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์.....	17
ขั้นตอนการศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูล.....	17
กระบวนการการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะก่อนศิลปนิพนธ์.....	24
กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง(sketch) และกลวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์.....	25
ผลงานศิลปนิพนธ์.....	29
4 การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์.....	33
การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์ขั้นที่ 1.....	33
การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์ขั้นที่ 2.....	36
การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์ขั้นที่ 3.....	39
5 บทสรุป.....	42
อภิปรายผลการสร้างสรรค์.....	43
บรรณานุกรมและเอกสารอ้างอิง.....	44
ประวัติผู้สร้างสรรค์.....	46

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 อิทธิพลที่ได้รับจากลัทธิศิลปะ.....	14
2 อิทธิพลที่ได้รับจากลัทธิศิลปะ.....	15
3 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน.....	16
4 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน.....	16
5 แผนผังแสดงทัศนธาตุและวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง.....	20
6 ข้อมูลภาพถ่ายจริง.....	21
7 วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับงานสร้างสรรค์.....	23
8 ภาพผลงานศิลปะก่อนผลงานศิลปะนิพนธ์ 01.....	24
9 ภาพผลงานศิลปะก่อนผลงานศิลปะนิพนธ์ 02.....	24
10 ภาพข้อมูลถ่ายจริงจากกล้อง DSLR.....	25
11 สร้างสรรค์ผลงานภาพร่างSketch.....	25
12 รูปแบบกระบวนการและกลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ขั้นที่1.....	25
13 ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ขั้นที่ 1 เสร็จสมบูรณ์.....	26
14 สร้างสรรค์ผลงานภาพร่างSketch.....	26
15 รูปแบบกระบวนการและกลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ขั้นที่.....	27
16 ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ขั้นที่ 2 เสร็จสมบูรณ์.....	27
17 สร้างสรรค์ผลงานภาพร่างSketch.....	27
18 รูปแบบกระบวนการและกลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ขั้นที่3.....	28
19 ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ขั้นที่ 3 เสร็จสมบูรณ์.....	28
20 ผลงานศิลปะนิพนธ์ขั้นที่1.....	30
21 ผลงานศิลปะนิพนธ์ขั้นที่2.....	31
22 ผลงานศิลปะนิพนธ์ขั้นที่3.....	32
23 วิเคราะห์คุณค่าผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ขั้นที่ 1.....	33
24 วิเคราะห์คุณค่าผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ขั้นที่ 2.....	36
25 วิเคราะห์คุณค่าผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ขั้นที่ 3.....	39

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

ด้วยวิถีชีวิตของผู้สร้างสรรค์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบทและมีรากฐานเป็นคนชาวเหนือ ทุกพื้นที่หรือบรรยากาศรอบตัวของผู้สร้างสรรค์การได้สัมผัส การได้มองเห็นธรรมชาติความอุดมสมบูรณ์ของทุ่งหญ้าและผืนป่าทุกวัน ซึ่งย้อนกลับไปเมื่อตอนเด็กครอบครัวของผู้สร้างสรรค์และตัวผู้สร้างสรรค์เองได้เดินทางขึ้นป่าเขาบ่อยมากพอสมควร ในช่วงฤดูร้อน เพื่อหาผักหวานป่า เห็ด ไข่มดแดง เป็นต้น ด้วยความที่ว่าวัดดูดิบเหล่านี้เป็นส่วนประกอบในการทำอาหารของคนชาวเหนือที่นิยมรับประทานกันมาก และสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ผู้สร้างสรรค์ได้รับความรู้สึกอบอุ่นของครอบครัวและมีความรักความผูกพันกับธรรมชาติรวมถึงพืชหญ้าที่ผู้สร้างสรรค์เดินผ่านและสัมผัสมันทุกวัน ได้รับอากาศบริสุทธิ์อย่างเต็มที่ จึงเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติของสมัยก่อนกับปัจจุบันอยู่เรื่อยมาอย่างเห็นได้ชัดเจนของความแตกต่าง

ความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติจะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาจากอดีตความสมบูรณ์ของธรรมชาติมีความแตกต่างกับปัจจุบันด้วยสภาพอากาศที่แปรปรวน ด้วยจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นจึงเกิดการถูกทำลายจากมนุษย์ พื้นที่ที่เคยสวยงามและเต็มไปด้วยสีเขียวของความสมบูรณ์ก็จะลดหายไปตามกาลเวลา มนุษย์เราควรตระหนักถึงการให้คุณค่าของธรรมชาติมากขึ้น เพราะความอุดมสมบูรณ์ช่วยให้มนุษย์อยู่รอดอย่าง สงบสุข ให้ความสบายใจ และให้อากาศที่บริสุทธิ์

จากข้อมูลดังกล่าวนี้ ได้นำเสนอเนื้อหาเรื่องราวของความงามของธรรมชาติ คุณค่าความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่าทุ่งหญ้า ดอกไม้ สายลม ที่เกิดขึ้นด้วยธรรมชาติ สัมผัสการมองเห็นของทัศนธาตุ และสีสันที่เกิดจากธรรมชาติ ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ในลักษณะรูปแบบนามธรรม ด้วยเทคนิคจิตรกรรมสื่อผสมโดยกลวิธีเย็บปักถักร้อยด้วยมือ ที่มีการใช้ด้ายฝ้ายปั่นด้วยมือและสีสันของเส้นด้ายทอด้วยมือที่มาจากการย้อมของสีธรรมชาติ วัสดุที่ใช้เป็นของพื้นบ้านที่ทำจากธรรมชาติโดยเฉพาะของคนพื้นถิ่น ผู้สร้างสรรค์เองเป็นคนจังหวัดแพร่โดยกำเนิดจึงได้เลือกใช้ผ้าหม้อห้อมที่เป็นเอกลักษณ์ของคนแพร่มาเสนอสร้างสรรค์เป็นผลงานถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกผ่านกระบวนการและหลักทางศิลปะ ซึ่งปรากฏเป็นผลงานสร้างสรรค์ที่มีวิธีการและความเป็นตัวเองทางเอกลักษณ์เฉพาะตน อีกทั้งยังสะท้อนถึงความงาม ความสุข ด้วยความอุดมสมบูรณ์ ความรัก ความผูกพันของพื้นที่ของธรรมชาติ ซึ่งพื้นที่ชนบทหรือพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ทั่วไป จะมีความสวยงามอยู่ เช่น หญ้าที่ขึ้นริมถนน หญ้าในท้องทุ่งนา ดอกไม้ ด้วยความสูงต่ำของหญ้าและต้นไม้ที่เกิดขึ้นต่างระดับ กองหญ้าที่ตายก็มีการเกิด การงอกขึ้นมาใหม่ มีความขัดแย้งกันอย่างสวยงาม และมีความงามตามสภาพของดิน พืช อากาศ ของแต่ละช่วงของฤดูก็จะมีร่องรอยการตายและการเกิดใหม่อยู่ตลอดเวลา ด้วยสีสันในธรรมชาติ เส้น จุด รูปทรง เป็นความงามที่ลงตัวของธรรมชาติที่น่าประทับใจเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ชุด “ร่องรอยฤดูกาล”

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาเนื้อหาร่องรอยที่ปรากฏในแต่ละฤดูกาล
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเทคนิคสื่อผสมเรื่องร่องรอยฤดูกาล
3. เพื่อถ่ายทอดสู่สาธารณชนผ่านนิทรรศการผลงานศิลปนิพนธ์

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

1. เป็นผลงานทัศนศิลป์ จิตรกรรมสื่อผสม ในลักษณะ 2 มิติ โดยรูปแบบผลงานมีลักษณะแบบนามธรรม(Abstract)
2. เป็นผลงานทัศนศิลป์ จิตรกรรม ที่กำหนดแนวคิด เนื้อหา มาจาก สุนทรียภาพในลักษณะของ เส้น สี สัน รูปทรง อารมณ์ ความรู้สึกการแสดงออก
3. เป็นผลงานทัศนศิลป์ จิตรกรรมสื่อผสมที่มีการแสดงออกในรูปแบบเฉพาะตัว โดยใช้กลวิธีเย็บปักถักร้อยมือในการสร้างสรรค์

คำสำคัญหรือคำจำกัดความที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ร่องรอย(Trace) หมายถึง เบาะแสที่ปรากฏเป็นแนวบอกให้รู้
ฤดูกาล(Season) หมายถึง ส่วนของปีซึ่งแบ่งตามภาวะของดินฟ้าอากาศ เช่น ฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อน

บทที่ 2

เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ

ด้วยพื้นที่ชนบทของผู้สร้างสรรค์มีความอุดมสมบูรณ์จวบจนถึงปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ผู้สร้างสรรค์จึงเกิดความบันเทิงใจมาจากความผูกพันในบ้านเกิดและความประทับใจในสภาพแวดล้อมของธรรมชาติที่เกิดขึ้นเองตามฤดูกาลรวมถึงร่องรอยของความงามที่ปรากฏให้เห็นโดยทั่วไป เช่น ดอกไม้ พุ่มหญ้า และวัชพืชต่างๆที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ที่มีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพเสมอ ผู้สร้างสรรค์จึงเกิดความคิดที่จะสร้างสรรค์ผลงานนี้ เพื่อบันทึกลงบนผืนผ้าด้วยกลวิธีเย็บปักที่มีความรักและความตั้งใจ

จากข้อมูลดังกล่าวนี้ ส่งผลให้ผู้สร้างสรรค์ได้ถ่ายทอดเรื่องราวสร้างสรรค์เป็นผลงาน โดยมีทัศนธาตุ(visual elements) เป็นตัวจัดการร่วมกับเนื้อหาสาระที่ต้องการสื่อเพื่อให้ผู้ชมได้รับความงามและคุณค่าทางสุนทรียภาพ โดยผู้สร้างสรรค์ดำเนินการวางแผนขั้นตอนการค้นคว้าหาข้อมูลการทำงานสร้างสรรค์ดังต่อไปนี้

ข้อมูลด้านเนื้อหา

1. ความหมายของฤดูกาล
2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสี
3. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเย็บปัก

ข้อมูลด้านรูปแบบและกลวิธีการสร้างสรรค์

1. อิทธิพลที่ได้รับจากลัทธิศิลปะ
2. อิทธิพลที่ได้รับจากผลงานศิลปะ

ข้อมูลด้านเนื้อหา

1. ความหมายของฤดูกาล

ฤดูกาล (Seasons) ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดฤดูกาลคือ "ดวงอาทิตย์" แหล่งพลังงานความร้อนสำคัญของโลกที่ก่อให้เกิดกระบวนการต่าง ๆ ทางบรรยากาศมากมาย ฤดูกาลต่าง ๆ ที่เกิดบนพื้นโลกมีต้นเหตุมาจากมุมตกกระทบของแสงอาทิตย์ เนื่องจากโลกโคจรรอบดวงอาทิตย์ในลักษณะเอียง 23.5 องศา โดยจะหันขั้วโลกเหนือและใต้เข้าหาดวงอาทิตย์สลับกัน ทำให้พลังงานความร้อนจากดวงอาทิตย์ที่ตกลงบนผิวพื้นโลกในรอบปีในแต่ละพื้นที่ตำแหน่งต่าง ๆ บนโลกไม่เหมือนกันและระยะเวลาไม่เท่ากันโดยในฤดูร้อนมักจะมีช่วงเวลากลางวันยาวนานกว่าปกติ พระอาทิตย์จะขึ้นไวและตกช้า ทำให้เราได้อยู่กับแสงอาทิตย์นานกว่าฤดูกาลอื่น ในขณะที่ฤดูหนาวพระอาทิตย์จะขึ้นมาอย่างเฉื่อยชาดกก่อนเวลาอันควร กลางคืนจึงยาวนานกว่าฤดูกาลอื่น ๆ 3 ฤดูกาลในประเทศไทย

ฤดูร้อน

เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงประมาณกลางเดือนพฤษภาคม เป็นช่วงที่มีท้องฟ้าแจ่มใสที่สุดแต่มีอุณหภูมิสูงสุด น้ำในแม่น้ำบางแห่งลดลงและแห้งขอดและมีอากาศร้อนจัดโดยทั่วไป และจะร้อนมากที่สุดในเดือนเมษายน แม้ว่าโดยทั่วไปอากาศจะร้อนและแห้งแล้ง แต่ในบางครั้งอาจมีมวลอากาศเย็นจากประเทศจีนแผ่ลงมาถึงประเทศไทยตอนบน ทำให้เกิดการปะทะกันระหว่างมวลอากาศเย็นที่แผ่ลงมา กับมวลอากาศร้อนที่ปกคลุมอยู่เหนือประเทศไทย ส่งผลให้เกิดพายุฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรง หรืออาจมีลูกเห็บตกลงมาด้วย พายุฝนฟ้าคะนองที่เกิดขึ้นในฤดูนี้เรียกว่า "พายุฤดูร้อน" ฤดูฝน

เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงประมาณกลางเดือนตุลาคม (ประมาณ 5 เดือน) ฤดูนี้จะเริ่มเมื่อลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมชื้นพัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้มีฝนตกชุกโดยทั่วไป แบ่งออกเป็นช่วงเวลาดังนี้

-ช่วงต้นเดือนพฤษภาคม ร่องความกดอากาศต่ำจะพัดผ่านภาคใต้แล้วจึงเลื่อนขึ้นไปทางเหนือตามลำดับ จนถึงปลายเดือนมิถุนายนจะพัดผ่านอยู่บริเวณประเทศจีนตอนใต้ ทำให้ฝนในประเทศไทยลดลงระยะหนึ่ง เรียกว่า "ฝนทิ้งช่วง" ประมาณ 1-2 สัปดาห์หรือบางปีอาจนานนับเดือน

-ในเดือนกรกฎาคมร่องความกดอากาศต่ำจะเลื่อนกลับลงมาจากทางตอนใต้ของประเทศจีนพัดผ่านบริเวณประเทศไทยอีกครั้งทำให้มีฝนชุกต่อเนื่อง และปริมาณฝนเพิ่มขึ้น

-ช่วงเดือนตุลาคมลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ พัดเข้ามาปกคลุมประเทศไทย แทนที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ในเขตภูมิภาคตอนบนของประเทศ โดยเฉพาะภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะเริ่มมีอากาศเย็นและฝนลดลง ส่วนในภาคใต้จะมีฝนตกชุกต่อไปจนถึงเดือนธันวาคม และอาจตกหนักมากจนถึงขั้นเกิดอุทกภัย

-ในช่วงกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนพฤศจิกายน จะเป็นช่วงเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนเป็นฤดูหนาว มีอากาศแปรปรวน ไม่แน่นอน อาจเริ่มมีอากาศเย็น หรืออาจยังมีฝนฟ้าคะนอง เรียกว่า "ระยะเปลี่ยนจากฤดูฝนไปฤดูหนาว"

ฤดูหนาว

เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์เป็นระยะที่ขั้วโลกใต้หันเข้าหาดวงอาทิตย์ ตำแหน่งลำแสงของดวงอาทิตย์ทำมุมฉากกับผิวพื้นโลกขณะเที่ยงวันจะอยู่ทางซีกโลกใต้ ทำให้ลำแสงที่ตกกระทบกับพื้นที่ในประเทศไทยเป็นลำแสงเฉียงตลอดเวลาทำให้อากาศในประเทศไทยหนาวเย็นโดยทั่วไปเว้นแต่ในภาคใต้จะไม่ค่อยหนาวนักและบริเวณชายฝั่งตะวันออกของภาคใต้จะมีฝนตกชุกในช่วงนี้

ที่มา <http://www.lib.ru.ac.th/journal2/?p=3605>

2.ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสี

สี เป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่บนโลก ทุก ๆ สิ่งที่เรามองเห็นรอบ ๆ ตัวนั้น ล้วนแต่มีสี โลกของเราถูกจรรโลง และแต่งแต้มด้วย สีสิ้นหลายหลาก ทั้งสีสิ้นตามธรรมชาติ และสีที่มนุษย์รังสรรค์ขึ้น หากโลกนี้ไม่มีสี หรือมนุษย์ไม่สามารถ รับรู้เกี่ยวกับสีได้ สิ่งนั้นอาจเป็น ความพอกพองที่ยิ่งใหญ่ของธรรมชาติ เพราะสีมีความสำคัญต่อวัฏจักรแห่งโลก และเกี่ยวข้องกับ วิถีชีวิตมนุษย์ จนแยกกันไม่ออก เพราะมนุษย์ได้ตระหนักแล้วว่า สีนั้นส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ จินตนาการ การสื่อความหมาย และความสุขสำราญใจในชีวิตประจำวันมาช้านานแล้ว ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สี มีอิทธิพลต่อมนุษย์เราเป็นอย่างสูง และมนุษย์ก็ใช้ประโยชน์ จากสีอย่าง อเนกอนันต์ ในการสร้างสรรค์ สิ่งต่าง ๆ อย่างไม่มีที่สิ้นสุด

2.1 ความหมายและการเกิดสี

คำว่า สี (Color) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง ลักษณะของแสง ที่ปรากฏแก่ สายตาเรา ให้เห็นเป็น สีขาว ดำ แดง เขียวลาหรือการสะท้อนรังสีของแสงมาสู่ตาเรา สีที่ปรากฏในธรรมชาติ เกิดจากการสะท้อนของแสงสว่าง ตกกระทบ กับวัตถุแล้วเกิดการหักเหของแสง (Spectrum) สีเป็นคลื่นแสงชนิดหนึ่ง ซึ่งปรากฏให้เห็น เมื่อแสงผ่านละอองไอน้ำ ในอากาศ หรือ แท่งแก้วปริซึม ปรากฏเป็นสีต่าง ๆ รวม 7 สี ได้แก่ สีแดง ม่วง ส้ม เหลือง น้ำเงิน คราม และเขียว เรียกว่า สีสรุ้ง ที่ปรากฏบนท้องฟ้าตามธรรมชาติในแสงนั้น มีสีต่าง ๆ รวมกัน อยู่อย่างสมดุลเป็น แสงสีขาวใส เมื่อแสงกระทบกับสีของวัตถุ ก็จะสะท้อนสีวัตถุนั้นออกมาเข้าตาเราวัตถุสีขาวจะสะท้อนได้ทุกสี ส่วนวัตถุสีดำนั้นจะดูดกลืนแสงไว้ไม่สะท้อนสีใดออกมาเลย

2.2 ประเภทของสี

สี มีอยู่ทั่วไปในสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเรา สีที่ปรากฏอยู่ในโลกสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

2.1.1 สีที่เกิดในธรรมชาติ มีอยู่ 2 ชนิดคือ

ก. สีที่เป็นแสง (Spectrum) คือ สีที่เกิดจากการหักเหของแสง เช่น สีสรุ้ง สีจากแท่งแก้วปริซึม

ข. สีที่อยู่ในวัตถุ หรือเนื้อสี (Pigment) คือ สีที่มีอยู่ในวัตถุธรรมชาติทั่วไป เช่น สีของพืช สัตว์ หรือแร่ธาตุต่าง ๆ

2.2.2 สีที่มนุษย์สร้างขึ้น คือ สีที่ได้จากการสังเคราะห์ เพื่อใช้ประโยชน์ในงานต่างๆ เช่น งานศิลปะ อดสาหกรรม การพาณิชย์ และในชีวิตประจำวัน โดยสังเคราะห์จากวัสดุธรรมชาติ และจากสารเคมี ที่เรียกว่า สีวิทยาศาสตร์ ซึ่งสีที่ได้จาก การสังเคราะห์สามารถนำมาผสมกัน ให้เกิดเป็น สีต่าง ๆ อีกมากมาย

2.3 การรับรู้เรื่องสี

การรับรู้ต่อสีของมนุษย์ เกิดจากการมองเห็น โดยใช้ตา เป็นอวัยวะรับสัมผัส ตาจะตอบสนอง ต่อแสงสีต่าง ๆ โดยเฉพาะแสงสว่าง จากดวงอาทิตย์ และจากดวงไฟ ทำให้มองเห็น โดยเริ่มจากแสง สะท้อนจากวัตถุผ่านเข้านัยน์ตา ความเข้มของแสงสว่าง มีผลต่อ การเห็นสี และความคมชัดของวัตถุ หากความเข้มของแสงสว่างปกติ จะทำให้มองเห็นวัตถุชัดเจน แต่หากความเข้มของแสงสว่างมีน้อย หรือ มีมืด จะทำให้มองเห็นวัตถุไม่ชัดเจน หรือพร่ามัว นักวิทยาศาสตร์ได้เคยทำ การศึกษาเกี่ยวกับ ความไวในการรับรู้ต่อสีต่าง ๆ ของมนุษย์ ปรากฏว่า ประสาทสัมผัสของมนุษย์ ไวต่อการรับรู้สีแดง สี เขียว และสีม่วงมากกว่าสีอื่น ส่วนการรับรู้ของเด็กเกี่ยวกับสีนั้น เด็กส่วนใหญ่ จะชอบภาพ ที่มีสี สะอาดสดใส มากกว่า ภาพขาวดำ ชอบภาพหลายๆสีมากกว่าสีแดง และชอบภาพที่เป็น กลุ่มสีร้อน มากกว่าสีเย็น (โกสม สบายใจ, 2540) ตาของคนปกติจะสามารถ แยกแยะสีต่าง ๆ ได้ถูกต้อง แต่หาก มองเห็นสีนั้น ๆ เป็นสีอื่นที่ผิดเพี้ยนไป เรียกว่า ตาบอดสี เช่น เห็นวัตถุสีแดง เป็นสีอื่นที่มีใช้สีแดง ก็ แสดงว่า ตาบอดสีแดง หากเห็นสีน้ำเงินผิดเพี้ยน แสดงว่าตาบอดสีน้ำเงิน เป็นต้น ซึ่งตาบอดสีเป็น ความบกพร่องทางการมองเห็นอย่างหนึ่งบุคคลใดที่ตาบอดสีก็จะเป็นอุปสรรคต่อการทำงานบาง ประเภทได้ เช่น งานศิลปะ งานออกแบบ การขับรถ ขับเครื่องบิน งานด้านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

2.4 จิตวิทยาสีกับความรูสึก

ในด้านจิตวิทยา สี เป็นตัวกระตุ้นความรู้สึกและมีผลต่อจิตใจของมนุษย์ สีต่างๆจะให้ความรู้สึกที่แตกต่างกัน ดังนั้นเราจึงมักใช้สีเพื่อสื่อความรู้สึกและความหมายต่างๆ ได้แก่

- สีแดง ให้ความรู้สึกเร้าร้อน รุนแรง อันตราย ตื่นเต้น
- สีเหลือง ให้ความรู้สึก สว่าง อบอุ่น แจ่มแจ้ง ร่าเริง ศรัทธา มั่งคั่ง
- สีเขียว ให้ความรู้สึก สดใส สดชื่น เย็น ปลอดภัย สบายตา มุ่งหวัง
- สีฟ้า ให้ความรู้สึก ปลอดภัย แจ่มใส กว้าง ปรารถนา
- สีม่วง ให้ความรู้สึก เศร้า หม่นหมอง ลึกลับ
- สีดำ ให้ความรู้สึก มืดมิด เศร้า น่ากลัว หนักแน่น
- สีขาว ให้ความรู้สึก บริสุทธิ์ ผุดผ่อง ว่างเปล่า จิตซัด
- สีแสด ให้ความรู้สึก สดใส ร้อนแรง เจิดจ้า มีพลัง อำนาจ
- สีเทา ให้ความรู้สึก เศร้า เจ็บขม สบ แก่ชรา
- สีน้ำเงิน ให้ความรู้สึก เจ็บขม สบสุข จริงจัง มีสมาธิ
- สีน้ำตาล ให้ความรู้สึก แห้งแล้ง ไม่สดชื่น น่าเบื่อ
- สีชมพู ให้ความรู้สึก อ่อนหวาน เป็นผู้หญิง ประณีต ร่าเริง
- สีทอง ให้ความรู้สึก มั่งคั่ง อุดมสมบูรณ์

2.5 คุณลักษณะของสี

ในงานศิลปะ สี นับเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะในงานจิตรกรรม สีถือเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ช่วยให้ศิลปิน สามารถสร้างสรรค์ผลงานได้ตามเจตนาารมณ์ ซึ่งคุณลักษณะของสีในงานศิลปะที่ต้องนำมาพิจารณามีอยู่ 3 ประการ คือ

2.5.1 สีแท้ (Hue) หมายถึง ความเป็นสีนั้นๆ ที่มีได้มีการผสมให้เข้มข้น หรือจางลง สีแท้เป็นสีในวงจรัสสี เช่น สีแดง น้ำเงิน เหลือง ส้ม เขียว ม่วง ฯลฯ

2.5.2 น้ำหนักของสี (Value) หมายถึง ค่าความอ่อนแก่ หรือ ความสว่างและความมืด ของสี โดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

2.5.2.1 สีแท้ถูกทำให้อ่อนลงโดยผสมสีขาว เรียกว่า สีจาง (Tint)

2.5.2.2 สีแท้ถูกทำให้เข้มข้นโดยผสมสีดำ เรียกว่า สีคล้ำ (Shade)

2.5.3 ความจัด หรือความเข้มของสี (Intensity) หมายถึง ความสดหรือความบริสุทธิ์ของสีๆ หนึ่ง ที่มีได้ถูกผสมให้สีหม่นหรืออ่อนลง หากสีนั้นอยู่ท่ามกลางสีที่มีน้ำหนักต่างค่ากันจะเห็นสภาพสีแท้สดใสมากขึ้น เช่น วงกลมสีแดง บนพื้นสีน้ำเงินอมเทา

2.5.4 ค่าความเป็นสีกลาง (Neutral) หมายถึง การทำให้สีแท้ที่มีความเข้มของสีนั้นหม่นลง โดยการผสมสีตรงข้าม เรียกว่า การเบรกสี เช่น สีแดงผสมกับสีเขียว หรือผสมด้วยสีที่เป็นกลาง เช่น สีเทา สีน้ำตาลอ่อน สีครีม และขาว เพื่อลดความสดของสีแท้ลง

2.6 หน้าที่ของสี

สีมีคุณประโยชน์ต่อโลก และ มนุษย์เรารู้จักการใช้สีมาช้านาน

2.6.1 สีที่มีอยู่ในธรรมชาติ เป็นปรากฏการณ์ที่ธรรมชาติสร้างขึ้นมาเพื่อแสดงถึงความเป็นไปของสิ่งที่มีอยู่บนโลก ซึ่งสีจะเป็นตัวบ่งบอก สิ่งต่างๆ ได้แก่

- ความเปลี่ยนแปลง หรือวิวัฒนาการ ของธรรมชาติ หรือวัตถุธาตุ เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไป สีอาจกลายสภาพจากสีหนึ่งไปเป็นอีกสีหนึ่ง เช่น การเปลี่ยนสีของใบไม้

- ความแตกต่างของชนิด หรือประเภทของวัตถุธาตุ ได้แก่ สีของอัญมณี เช่น แร่ไพไรต์มีสีน้ำเงิน แร่มรกตมีสีเขียว แร่ทับทิมมีสีแดง เป็นต้น

- แบ่งแยกเผ่าพันธุ์ของสิ่งมีชีวิต ได้แก่ สีผิวของมนุษย์ที่ต่างกัน เช่น คนยุโรปผิวขาว คนเอเชียผิวเหลือง และคนอาฟริกันผิวดำ ดอกไม้ หรือแมลงมีสีหลากหลาย ขึ้นอยู่กับชนิดและเผ่าพันธุ์ของมัน

2.6.2 สีในงานศิลปะ ทำหน้าที่ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้งานศิลปะชิ้นนั้นมีคุณค่าทางสุนทรียะ หน้าที่หลักของสีในงานศิลปะ คือ

- ให้ความแตกต่างระหว่างรูปกับพื้น หรือรูปทรงกับที่ว่าง

- ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวด้วยการนำสายตาของผู้ดูบริเวณที่สีตัดกันจะดึงดูดความสนใจ

- ให้ความเป็นมิติแก่รูปทรง และภาพด้วยน้ำหนักของสีที่ต่างกัน

- ให้อารมณ์ความรู้สึกได้ด้วยตัวมันเอง

2.6.3 ในด้านกายภาพ สีมักนำมาใช้เพื่อส่งผลต่ออุณหภูมิ เช่น สีดำ จะดูดความร้อนได้มากกว่าสีขาว และด้านความปลอดภัย สีที่สว่างจะช่วยในเรื่องความปลอดภัยได้ดีกว่าสีมืด

2.7 ทฤษฎีสี

มนุษย์เราได้มีการศึกษาค้นคว้า และทดลองเกี่ยวกับสีมานานแล้ว เพื่อค้นหาคุณสมบัติที่แท้จริง เพื่อนำสีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เริ่มต้นจาก เมื่อประมาณปี ค.ศ. 1731 เจ ซี ลี โบลน (J.C.Le Blon) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ธรรมชาติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสี และได้กำหนดสีขั้นต้นเป็น แดง เหลือง และน้ำเงิน แล้วนำสีทั้งสามมาจับคู่ผสมซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดสีต่างๆอีกมากมาย (โกสม สายใจ, 2540) การค้นพบคุณสมบัติเกี่ยวกับสีนี้ ได้ถูกกำหนดเป็น "ทฤษฎีสี" ขึ้นมา และต่อมาได้มีผู้นำหลักทฤษฎีสี นี้ไปศึกษา ค้นคว้าต่อ และได้ค้นพบคุณสมบัติของสีอีกหลายประการด้วยกัน ซึ่งความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีสี สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้ เกิดประโยชน์ในงานด้านต่างๆได้อีกมากมาย ตามมา

2.7.1. วงจรสี

วงจรสี คือ สีที่เกิดจากการผสมกันเป็นคู่ เริ่มตั้งแต่ แม่สี 3 สี แล้วเกิดเป็นสีใหม่ขึ้นมา จนครบวงจร จะได้สีทั้งหมด 12 สี ซึ่งแบ่งสีเป็น 3 ชั้นคือ

2.7.1.1 สีขั้นที่ 1 (Primary Colours) คือ แม่สี 3 สี ได้แก่ สีแดง เหลือง และน้ำเงิน

2.7.1.2 สีขั้นที่ 2 (Secondary Colours) คือ สีที่เกิดจากการผสมกันเป็นคู่ๆ ระหว่างแม่สี 3 สี จะได้สีเพิ่มขึ้นอีก 3 สี

2.7.1.3 สีขั้นที่ 3 (Tertiary Colours) คือ สีที่เกิดจากการผสมกันเป็นคู่ๆ ระหว่างแม่สี 3 สี กับสีขั้นที่ 2 จะได้สีเพิ่มขึ้นอีก 6 สี

2.7.1.4 สีกลาง (Neutral Colour) คือ สีที่เกิดการผสมสีทุกสี ในวงจรสี หรือ แม่สี 3 สี ผสมกันจะได้สีเทาแก่

สีทั้ง 3 ชั้น เมื่อนำมาจัดอยู่เป็นวงจรจะได้ลักษณะเป็นวงล้อสี

2.7.2 วรรณะของสี (Tone of Colour)

วรรณะสี คือ ความแตกต่างของสีแต่ละกลุ่ม ในวงจรสีโดยแบ่งตามความรู้สึกด้านอุณหภูมิ โดยแบ่งออกเป็น 2 วรรณะ คือ

2.7.2.1 สีวรรณะร้อน (Warm Tone) ประกอบด้วยสีเหลือง, ส้มเหลือง, ส้ม, ส้มแดง, แดง และม่วงแดง

2.7.2.2 สีวรรณะเย็น (Cool Tone) ประกอบด้วยสีม่วง, ม่วงน้ำเงิน, น้ำเงิน, เขียวน้ำเงิน, เขียวและเขียวเหลือง

2.7.3 สีตรงข้าม (Complementary Colour)

สีตรงข้าม หมายถึง สีที่อยู่ในตำแหน่งตรงข้ามกันในวงจรสี และมีการตัดกันอย่างเด่นชัดซึ่งจะให้ความรู้สึกที่ขัดแย้งกัน หากนำมาผสมกันจะได้สีกลาง (เทา) ซึ่งมีทั้งหมด 6 คู่ ได้แก่

- สีเหลือง ตรงข้ามกับ สีม่วง
- สีแดง ตรงข้ามกับ สีเขียว
- สีน้ำเงิน ตรงข้ามกับ สีส้ม
- สีเขียวเหลือง ตรงข้ามกับ สีม่วงแดง
- สีส้มแดง ตรงข้ามกับ สีเขียวน้ำเงิน

- สีม่วงน้ำเงิน ตรงข้ามกับ สีส้มเหลือง

2.7.4 สีข้างเคียง (Analogous Colour)

สีข้างเคียง หมายถึง สีที่อยู่เคียงข้างกันทั้งซ้ายและขวาในวงจรสี มีความคล้ายคลึงกันหากนำมาจัดอยู่ด้วยกันจะมีความกลมกลืนกัน หากอยู่ห่างกันมากเท่าใดความกลมกลืนก็จะยิ่งน้อยลงความขัดแย้งก็จะยิ่งมากขึ้น ส่วนใหญ่จะเป็นสี ในวรรณะเดียวกัน (ภาพที่ 6) สีข้างเคียงได้แก่

- สีแดง - ส้มแดง - ส้ม หรือ ม่วงแดง - แดง - ส้มแดง
- สีส้มเหลือง - เหลือง - เขียวเหลือง หรือ ส้มแดง - ส้ม - ส้มเหลือง
- สีเขียว - เขียวน้ำเงิน - น้ำเงิน หรือ เขียวน้ำเงิน - เขียว - เขียวเหลือง
- สีม่วงน้ำเงิน - ม่วง - ม่วงแดง หรือ ม่วงน้ำเงิน- น้ำเงิน - เขียวน้ำเงิน

2.7.5 ความหมายของสีแต่ละสี

- สีแดง (ชื่อเสียง ลาภยศ)

ความหมาย ความรัก ความหลงใหล ความตื่นเต้น ความกระตือรือร้น ความสนใจ ความเร็ว ไฟ ความร้อน สงคราม พลัง ความมีชีวิตชีวา ความโกรธ ความก้าวร้าว อันตราย ความมุ่งมั่น ความเป็นผู้นำ ความแค้น และความกล้าหาญ

- สีน้ำเงิน – สีฟ้า (ปัญญาความรู้)

ความหมาย ความสงบ ความเยียบ ความมั่นคง ความศรัทธา ความมีระเบียบ ความจริง ความสุขุม ความเชื่อถือ ความจงรักภักดี ความเยือกเย็น ความราบรื่น ความเป็นเอกภาพ ความเป็นอนุรักษ์นิยม แรงบันดาลใจ

- สีเขียว (ครอบครัวและสังคม)

ความหมาย ธรรมชาติ ชีวิต มนุษยชาติ การเริ่มต้น ความสดชื่น ความปลอดภัย อาหาร ความอุดมสมบูรณ์ ความเป็นอมตะ การเจริญงอกงาม การเติบโต การดูแล การรักษา เยียวยา ความเห็นอกเห็นใจ การควบคุม ความสมดุลทางกายและใจ ความสัมพันธ์ที่ดี

- สีเหลือง (สุขภาพและความสมดุล)

ความหมาย ความรื่นเริงเบิกบานใจ ความสุข ความสดใสรุ่งเรือง พลัง อนาคต การมองโลกในแง่ดี อุดมคติ จินตนาการ ความหวัง แสงสว่าง ฤดูร้อน ปัญญา ปรัชญา ความคิดสร้างสรรค์ ความไม่จริงจัง ความซื่อสัตย์ การทรยศ ความริษยา ความเจ็บป่วย อันตราย

- สีส้ม (จิตวิญญาณและความรู้)

ความหมาย พลัง ความกระตือรือร้น ความมีชีวิตชีวา ความสนุกสนาน การผจญภัย ความอบอุ่น ความยุติธรรม ความรอบรู้ มารยาท ความหลงใหล ความมีเสน่ห์ ความสุข ความมั่นใจ ความปรารถนา การเก็บเกี่ยว ฤดูใบไม้ผลิ

- สีม่วง (ความร่ำรวยรุ่งโรจน์)

- ความหมาย ฐานันดรศักดิ์ จิตวิญญาณ ความสูงส่ง ความทรูหรา การเฉลิมฉลอง เวทมนตร์คาถา ความลึกลับ ความเพ้อฝัน สติปัญญา การเปลี่ยนแปลง การหลุดพ้น การปรุงแต่ง ความโหดร้าย ความสง่างาม ความเย่อหยิ่งอวดดี ความโอ้อวด ความเศร้าโศก การไว้อาลัย
- สีชมพู (ความสัมพันธ์และชีวิตคู่)
 - ความหมาย ความนุ่มนวล ความอ่อนโยน ความไร้เดียงสา ความอ่อนเยาว์ การดูแลเอาใจใส่ การทะนุถนอม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ จิตใจดี ความหวาน ความบอบบาง นางฟ้า เพศหญิง ความรัก ความเอ็นดู หัวใจ มิตรภาพเสน่ห์ สุขภาพที่ดี ความอ่อนไหวทางอารมณ์ ความไม่เป็นผู้ใหญ่
- สีขาว (เด็กและความคิดสร้างสรรค์)
 - ความหมาย ความบริสุทธิ์ สันติภาพ ความสงบสุข ความดี ความเรียบง่าย ความสะอาด ความไร้เดียงสา ความอ่อนเยาว์ ความหลุดพ้น ความว่างเปล่า ความเบา ความเท่าเทียม การเกิด การแต่งงาน ความตาย สถานพยาบาล หิมะ การปลอดเชื้อโรค ความเย็น ฤดูหนาว
- สีดำ (ตัวตนและหน้าที่การงาน)
 - ความหมาย พลังอำนาจ ความรอบรู้ ความลึกซึ้ง ความน่าเกรงขาม ความเป็นทางการ ความทรูหรา ความทุกข์ ความเศร้า ความโกรธ ความตาย การมองโลกในแง่ร้าย การบังคับควบคุม ความมืด ความลึกลับ ความกลัว ความชั่วร้าย
- สีน้ำตาล (สุขภาพและความสัมพันธ์ในครอบครัว)
 - ความหมาย ความเป็นมิตร ความอบอุ่น ความจริงใจ ความแข็งแรง ความซื่อสัตย์ ความไว้วางใจ สุขภาพ ความยั่งยืน ความทนทาน ความเรียบง่าย ความเป็นผู้ใหญ่ ความเสมอภาค
- สีเทา (มิตร ผู้อุปถัมภ์ และการเดินทาง)
 - ความหมาย ความอ่อนน้อมถ่อมตน คัดค้าน ความเสถียร ความมั่นคง ความเป็นทางการ ความมีระเบียบ สติปัญญา ความเชื่อถือ ความจงรักภักดี ความเป็นผู้ใหญ่ ความมีอายุ ความเศร้า ความน่าเบื่อ ความเป็นอนุรักษ์นิยม
- สีทอง (ความมั่งคั่งและความทรูหรา)
 - ความหมาย ความทรูหรา ความมีระดับ ความสูงส่ง ความสำเร็จ ความเปิดเผย ความรอบรู้ ความมั่นใจ ชัยชนะ คุณธรรม ความเมตตา ความใจกว้าง ความตั้งใจ มนต์ขลัง การหลงตัวเอง ความอิจฉา การหลอกลวง
- สีเงิน (ความสง่างาม)
 - ความหมาย ความทรูหรา เกียรติยศ ความสง่างาม ความมีน้ำใจ ความเข้าถึง ความกระฉ่างชัด ความอ่อนโยน ความอ่อนไหว ความสร้างสรรค์ เทคโนโลยี ความทันสมัย ความเป็นระบบระเบียบ ความเยือกเย็น ความเฉยชา การปกปิดความรู้สึก

ที่มา <https://sites.google.com/site/karthasipostexr/khwam-ru-beuxng-tn-keiyw-kab-si-introduction-to-colour>

3. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเย็บปัก

การปักผ้าด้วยมือ

การปักผ้าด้วยมือนั้นเป็นเรื่องง่าย ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อนแต่อย่างใด ทั้งใน ส่วนเทคนิค วิธีการและวัสดุอุปกรณ์ จนพูดได้ว่าใคร ๆ ก็สามารถทำได้ เพียงแค่มี เข็ม ด้าย ผืนผ้า และรู้จักวิธีสนเข็ม อย่างไรก็ตาม ก่อนลงมือทำ เราควรมีการเตรียมตัวที่ดี วางแผนล่วงหน้า มีความเข้าใจ กระบวนการทำงานทั้งหมดอย่างชัดเจน ตลอดจนมีความรู้พื้นฐานที่สำคัญบางประการ เพื่อช่วยให้ กระบวนการปักผ้าดำเนินไปด้วยความราบรื่นและสำเร็จลุล่วงด้วยดี

วัสดุอุปกรณ์ในการปักผ้า

1. แบบปัก เราอาจออกแบบเองหรือใช้แบบปักสำเร็จรูปก็ได้ โดยเลือกให้เหมาะสมต่อการใช้งาน เช่น ลวดลายบนเครื่องนอน ควรมีสีเย็นนุ่มนวล ขนาดไม่ใหญ่โตจนเกินไป หากเป็นผ้าปูโต๊ะอาจเลือกแบบปักขนาดใหญ่ ใช้สีสดใสร้อนแรงได้ เป็นต้น

1.1 แบบปักต้นฉบับ มีความสำคัญมากเพราะเป็นเอกสารอ้างอิง แสดงภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์และเป็นแม่แบบกำหนดกระบวนการทำงานด้วย แบบปักชนิดนี้นอกจากจะมีรูปแล้วยังระบุรายละเอียดสำคัญต่างๆ ไว้ด้วย เช่น

- ลายปัก ตามส่วนต่างๆ ของลวดลาย
- สีเส้น ระบายสี และใส่รหัสสีให้เรียบร้อย
- ประเภทของเส้นใย
- ชนิดและลักษณะผ้า
- ควรเนาตัวอย่างเส้นใยและผืนผ้าไว้ด้วย

หากมีรายละเอียดต้นที่อยากกำกับไว้กับลิ่ม ก็จะต้องทำให้ต้นฉบับสมบูรณ์ชัดเจน ควรปรับแก้แบบจนเป็นที่พอใจขั้นสุดท้ายเสียก่อน จึงนำไปใช้งานจริง ลวดลายที่เหมือนกัน สามารถนำไปแตกลักษณะปลีกย่อย เช่น โทนสี ลายปักที่จะนำมาใช้ ให้ผิดแผกกันออกไปตามความพอใจ จึงทำให้ลวดลายเดียวกันสามารถมีแบบปักต้นฉบับได้หลายฉบับ

1.2 แบบปักเปล่า หรือ "แบบเปล่า" เป็นตัวลวดลายล้วนๆ ไม่มีรายละเอียดแต่อย่างใด ใช้เป็นแบบลอกลงบนผ้าแบบปักทั้งสองประเภทนี้ เมื่อใช้งานเสร็จควรเก็บใส่แฟ้ม พร้อมทั้งจัดหมวดหมู่ให้เรียบร้อย เพื่อป้องกันการสูญหาย สะดวกต่อการหยิบใช้ และเป็นประโยชน์ต่อการทำงานครั้งต่อไป

2. ผ้า มีหลากหลายชนิดให้เลือก ทั้งที่ผลิตจากเส้นใยสังเคราะห์ เส้นใยธรรมชาติและผ้าเนื้อผสมแบบต่างๆ สิ่งสำคัญคือหากไม่แน่ใจในคุณภาพของเนื้อผ้า โดยเฉพาะผ้าที่ผลิตแบบพื้นบ้าน หรือผลิตจากเส้นใยธรรมชาติล้วน เช่น โหม ผ้าย ลินิน ไยสับปะรด ขนแกะ ไยกัญชง ฯลฯ ควรนำไปแช่น้ำผสมผงซักฟอกอ่อนๆ อย่างน้อย 6 ชั่วโมง เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสีย้อมและความหดตัวของเนื้อผ้า นอกจากนี้ควรเลือกความหนาของเนื้อผ้าให้เหมาะต่อการใช้งาน เช่น ผ้าลินินกระสอบเหมาะสำหรับทำกระเป๋า ผ้าปานัสลินสำหรับทำผ้าเช็ดหน้า เป็นต้น ส่วนผืนวัสดุประเภทอื่นก็สามารถนำมาใช้ปักได้ เช่น หนังสัตว์เทียม กำมะหยี่ ต่วน ผืนไนลอน เป็นต้น

3. ด้ายปักหรือเส้นใยชนิดต่างๆ ในปัจจุบันมีเส้นใยหลากหลายประเภท สีเส้น ผิวด้าน ผัส ผลิตจากวัสดุนานาชนิด รวมทั้งมีหลายขนาด หัวใจสำคัญ คือ ควรเลือกใช้เส้นใยคุณภาพดี สีไม่ตกซีด ไม่หดตัวและมีความทนทาน สำหรับด้ายปักที่มีสีเข้ม หรือผลิตจากเส้นใยธรรมชาติ ควรตัดบางส่วนไปแช่น้ำเสียก่อนเพื่อตรวจสอบคุณภาพ

4. สะดิง เป็นกรอบสำหรับซึ่งผ้าให้ตั้ง เพื่อสะดวกแก่การเย็บปัก มีหลายรูปทรง เช่น วงกลม สีเหลี่ยม วงรี และมีหลายขนาด สำหรับผู้เริ่มฝึกปักผ้า ควรใช้สะดิงลอยตัวแบบกลม เพราะใช้ง่าย คล่องตัว ราคาประหยัดและหาซื้อได้ทั่วไป สะดิงชนิดนี้เหมาะสำหรับงานปักขนาดเล็ก

5. เข็มปัก ขนาดของเส้นใยที่ใช้ปัก และความหนาบางของผ้า จะเป็นตัวกำหนดขนาดเข็มปัก ตาเข็มควรกว้างพอที่จะบรรจุเส้นใยปักได้พอดี ผ้าทอเนื้อแน่นควรใช้เข็มปลายแหลม ผ้าเนื้อหลวม หยิบอาจใช้เข็มปลายมนได้ เลือกใช้เข็มปักที่ทำด้วยโลหะชั้นดี ไม่คดงอและเป็นสนิม

6. กรรไกร เลือกที่คม ปลายแหลมและขนาดใหญ่พอที่จะขลิบตัดได้สะดวก

ความสำคัญของงานปัก

การปัก

เป็นงานศิลปะแขนงหนึ่งของกุลสตรี เพราะเป็นการเสริมแต่งเครื่องแต่งกาย เช่น การปักเสื้อ กระโปรง ปกอกหมอนอิง หมอนหนุน ผ้าคลุมเตียง ผ้าม่านหน้าต่าง และเครื่องใช้อื่นๆ ตามความต้องการ ทั้งนี้เพื่อให้เห็นคุณค่าของงานและความสวยงามยิ่งขึ้น การปักในสมัยก่อนนั้นนิยมปักด้วยมือ แต่เพียงอย่างเดียว เพราะถือว่าเป็นงานฝีมือที่ต้องการความละเอียดเป็นพิเศษ ต่อมาเมื่อมีผู้นิยมลายปักมากขึ้น การใช้มือผลิตผลออกมาได้ไม่ทันตามความต้องการ และค่าแรงสูงมาก จึงมีการปักด้วยเครื่องมือพิเศษ และปักด้วยจักรเพิ่มขึ้นอีก แต่อย่างไรก็ดีการปักด้วยมือเราจะทิ้งไม่ได้ เพราะเป็นงานที่แสดงฝีมือจริงๆ ปัจจุบันมีการส่งเสริมศิลปะอาชีพของชาวชนบทแทบทุกแห่งโดยเฉพาะทางภาคเหนือ สตรีที่ว่างจากการทำไร่ นา ก็จะพากันมารับจ้างปักผ้าบ้าง ถักบ้าง แต่คนเหล่านี้จะไม่ค่อยมีความรู้ว่ ลายปักชนิดใดเหมาะที่จะปักอะไร หรือ จะวางลายปักอย่างไรจึงจะให้ดูงาม หรือใช้สีอะไรปักจึงจะท ำให้ น่าดู การปักสมัยก่อนนิยมปักแต่สีขาว ผ้าที่นำมาปักก็เป็นสีขาว เพราะนิยมว่าสุภาพ ต่อมาความ นิยมเหล่านั้นก็เปลี่ยนแปลงไปเป็น ใช้ด้ายและไหมสีต่างๆ ปักบนผ้าสีขาว ชมพู ครี ม หรือสีที่มีพื้นสี อ่อนๆ ส่วนผ้าที่มีสีพื้นหนักๆ หรือสีเข้ม การใช้สีของด้ายปักจะต้องคิดให้ดี จะใช้สีอะไรจึงจะงาม ส่วน ผ้าที่พื้นสีอ่อนๆ นั้นหาสีของด้ายปักได้ง่ายกว่าผ้าพื้นสีเข้มๆ ปัจจุบันจะเห็นเสื้อผ้าของใช้ต่างๆ ของ ประเทศที่เอามาขายในบ้านเรา มีราคาสูงมาก ต่างกับราคาของบ้านเรา ฝีมือการปักก็พอๆ กัน จะเห็น ว่างานอาชีพการปักของบ้านเราเวลานี้ ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าต่างประเทศ ทั้งยังเป็นสินค้าที่ขายได้ดีมาก แม้แต่ต่างประเทศก็นิยม สิ่งที่เราควรคำนึงถึง เราควรใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น เช่น ผ้า และไหม เราควรคำนึง คุณภาพของวัสดุ มากกว่าที่จะหาซื้อผ้าจากต่างประเทศได้ไม่น้อยทีเดียว

ประเภทของการปัก

การปักอาจแยกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. การปักหน้าเดียว การปักหน้าเดียว เป็นการปักให้ดูสวยงามแต่ด้านหน้าด้านเดียว ด้านหลัง จะห่าง หรือข้ามไปบ้างหรือมีเส้นไหมยุ่ง ๆ อยู่บ้างก็ไม่ค่อยกระไร แต่ก็ควรระวังเรื่องการข้ามไหมจาก ลายอันหนึ่งไปอีกลายอันหนึ่ง อย่าข้ามในระยะห่างกันมากนัก เพราะถ้าเป็นผ้าแพรหรือผ้าต่วน จะทำ ให้เห็นเส้นด้ายที่ข้ามปรากฏออกมาด้านหน้า ทำให้หมดความสวยงามไปได้ ทั้งจะทำให้ลายที่ปักนั้น ไม่คงทนถาวรหรือหลุดได้ง่าย การปักหน้าเดียวนี้นิยมใช้กับลวดลายที่แคบ ๆ มีช่วงไหมสั้น เช่น หน้า หมอน ก็มักเป็นการปักหน้าเดียว การปักจะใช้การปักทับลาย หรือปักกลายก็ได้

2. การปักสองหน้า คือ การปักให้เหมือนกันทั้งสองด้าน คือ ด้านหน้าและด้านหลัง หรือด้าน นอกและด้านใน ใช้ปักกับลายแคบ ๆ แต่ถ้าลายที่จะปักเป็นลายกว้างหรือลายใหญ่ ก็ปักแต่เฉพาะขอบ ลายจะใช้วิธีปักกลายก็ได้

ก่อนที่จะลงมือปักต้องดันไปหาที่ตั้งต้นปัก เพราะเราไม่ขมวดปมไหมให้เป็นปมเมื่อปักเสร็จลายหนึ่งแล้ว หรือว่าจวนจะหมดลายแล้วให้แทงเข็มพาไหมที่เหลือย้อนกลับไปในลายที่ปักแล้วจึงตัดไหมให้เรียบร้อยการปักนี้ใช้ปัก ผ้าเช็ดหน้า ผ้าห่ม ผ้าม่าน

3. การปักแรเงา การปักแรเงา มีผู้นิยมกันมากในขณะนี้ เพราะเป็นการปักที่ดูสวยกว่าการปักสองหน้า หรือหน้าเดียว ซึ่งเป็นแบบธรรมดา การปักแรเงานี้ เป็นการปักเลื้อยสีแรเงาให้ดูเหมือนจริง เช่น รูปดอกไม้ ใบไม้ หรืออาจใช้วิธีแรเงาช่วยให้สดใสได้

การปักมี 2 ลักษณะ คือ

1. การปักอย่างหยาบ เป็นการปักด้วยไหมเส้นใหญ่ บนเนื้อผ้าหยาบ ลายขนาดใหญ่ ถ้าเป็นลายที่ติดต่อกัน เช่น การปักไขว้หรือการปักสอดไหม จะช่วยเพิ่มความหนาของเนื้อผ้าขึ้นได้ เหมาะสำหรับปักผ้าที่ใช้เป็นประเภทตกแต่งเครื่องเรือน เครื่องใช้ต่าง ๆ มากกว่าที่จะปักตกแต่งเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

2. การปักอย่างละเอียด เป็นการปักด้วยไหมเส้นเล็กบนเนื้อผ้าบาง ลายขนาดธรรมดา หรือค่อนข้างเล็ก อาจใช้กับเนื้อผ้าหนาได้เหมือนกัน เช่น ผ้าไหมเนื้อหนาแต่ต้องให้ไหม เข็ม และผ้าสัมพันธ์กันเหมาะสำหรับตกแต่งเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

ที่มา <https://sites.google.com/site/duangruethaitaveesap/withi-kar-pak-lay-lukso>

ข้อมูลด้านรูปแบบและกลวิธีการสร้างสรรค์

1.อิทธิพลที่ได้รับจากลัทธิศิลปะ

ลัทธิผสมานจุดสี(pointillism)

คือเทคนิคการเขียนจิตรกรรมที่ใช้จุดสีเล็กๆ ต่างๆ สีที่ผสมกันขึ้นมาเป็นภาพด้วยตา นอกจากการใช้การ "ผสมานจุดสี" แล้วก็ยังมีงานกราฟิกที่เป็นภาพที่เกิดจากจุดที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ที่มาของลัทธิผสมานจุดสีมาจากศิลปะรูปสัญลักษณ์(figurative art) ของการสร้างงานจิตรกรรมที่ไม่ใช่การสร้างศิลปะนามธรรม(abstract art) ของศิลปะการแสดงออก

ที่มา <http://www.wikiwand.com/th/>

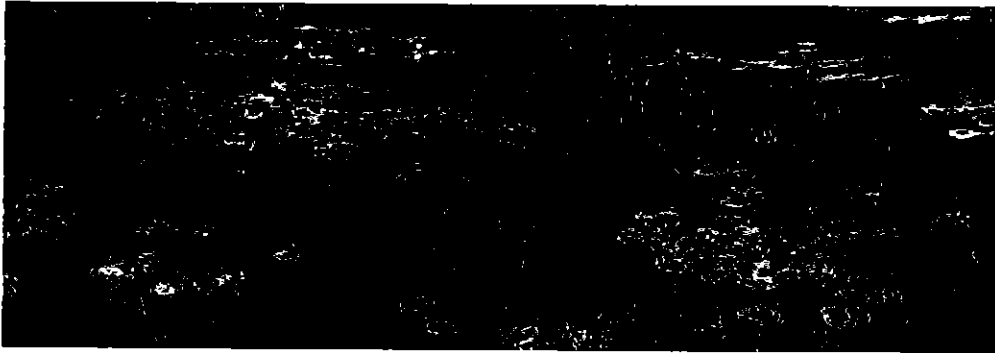
ภาพประกอบที่ 1 อิทธิพลที่ได้รับจากลัทธิศิลปะ

La Luzerne, Saint-Denis,1885 ศิลปิน ฌอร์ฌ ปีแยร์ เซอรา

ที่มา <http://zone47.com/crotos/?l=th&p=&nb=60&disp=1&s=&y1=-40000&y2=2015&p31=&p170=34013>

ลัทธิอิมเพรสชันนิสม์(Impressionism)

(เกิดเมื่อ ค.ศ.1875) ลัทธินี้ ถือเอาความงามที่ประทับใจเป็นคุณค่า ศิลปินตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานเพียงเพื่อแสดงความรู้สึกทางประสาทที่ได้รับจากสิ่งต่างๆ มองไกลอาจไม่สวยงาม แต่ถ้ามองใกล้ก็จะเป็นรูปร่างสวยงาม มีการลงสีโดยไม่ต้องอาศัยการร่างก่อนคำนึงถึงเฉพาะเรื่องของแสงสี ต้องอาศัยแสงและเวลา เช่น เช้า กลางวัน เย็น

ภาพประกอบที่ 2 อิทธิพลที่ได้รับจากลัทธิศิลปะ

ผลงาน สระบัว ค.ศ. 1920-1926 ศิลปิน โคลด โมเนท์

ที่มา <http://pirun.ku.ac.th/~b521080392/5Impressionism%20Art.html>

ปรัชญาทางศิลปะ

อริสโตเติล (Aristotle, 384-322 ก่อน ค.ศ.) เป็นนักปรัชญาชาวกรีกที่เป็นศิษย์คนสำคัญของเพลโต และเป็นผู้ก่อตั้งสำนักลีเซียม(Lyceum) ปรัชญาของอริสโตเติลนั้นแม้จะมีรากฐานมาจากความคิดของเพลโต และแนวคิดทางสุนทรียศาสตร์ของอริสโตเติลก็คล้ายกับของเพลโตในเรื่องของการเลียนแบบ แต่หากดูในรายละเอียดแล้วจะเห็นว่ามีความแตกต่างกันอยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะในเรื่องตำแหน่งที่อยู่ของความงามและคุณค่าของงานศิลปะ

อริสโตเติลจัดประเภทของศิลปะได้ชัดเจนกว่าเพลโต แต่ยังคงเชื่อว่าศิลปะคือการเลียนแบบ และสิ่งที่ศิลปะเลียนแบบคือวัตถุและเหตุการณ์และเรียกผลงานศิลปะนี้ว่า “ศิลปะเลียนแบบ” (imitative art) อริสโตเติลแบ่งศิลปะเลียนแบบออกเป็นสองประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ศิลปะเลียนแบบปรากฏการณ์ที่มองเห็น(วัตถุ) ด้วยสีและเส้น เช่น จิตรกรรม
2. ศิลปะเลียนแบบการกระทำ(เหตุการณ์) โดยคำพูด เพลงและการเต้นรำ ประเภทที่สอง

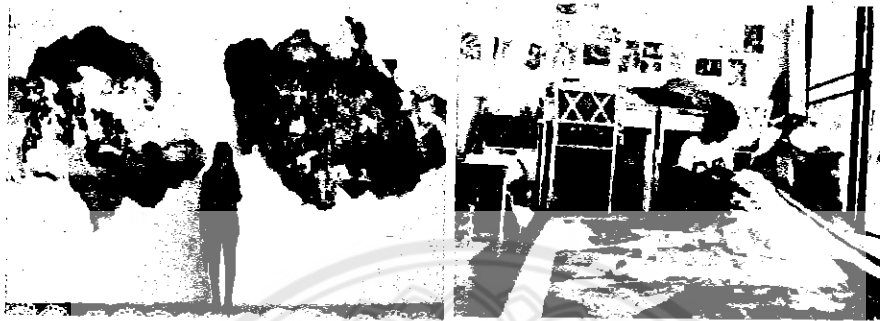
เรียกว่าศิลปะกวีนิพนธ์ (art of poetry)

ที่มา http://bubeeja.blogspot.com/2013/01/blog-post_21.html

2.อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน

ในการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปนิพนธ์ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลของแนวทางการคิดริเริ่มสนใจในการใช้ผ้ามาสร้างสรรค์ผลงานเหมือนกัน การได้เรียนรู้เรื่องผ้า ซึ่งผ้าให้ความรู้สึกได้จากการสัมผัส และได้รับแนวทางความคิดและการออกแบบรวมถึงการเลือกใช้วัสดุมาเย็บปักด้วยมือ โดยผลงานของเขาจะเลือกมีสีสันที่สนุก มีความสุข สร้างสรรค์โดยการประทับใจเทคนิคการสร้างสรรค์งานจากผ้าสำเร็จรูปผสมกับการย้อมผ้าด้วยตัวเอง จะมีทั้งการต่อผ้า การถัก การปัก นอกจากนี้ศิลปินยังชอบผสมผสานเส้นด้ายไหมพรมที่มีขนาดต่างกัน และการจัดองค์ประกอบที่มีความน่าสนใจมีจินตนาการที่เป็นแบบเฉพาะของตัวเองสูง โดยจะยกตัวอย่างผลงานของศิลปิน ศศิวิมล สุจิต นอกจากนี้ผู้สร้างสรรค์ยังได้รับอิทธิพลจากผลงานจิตรกรรมของศิลปิน ยามี่ลีละ ทะยี่ ด้วยความเป็นศิลปินที่มีความพยายามมาก ถึงแม้ว่าช่วงแรกๆตัวศิลปินใช้สีน้ำมันกับสีอะคริลิกในการสร้างผลงาน

ขึ้นไป 3 มาได้ค้นหาตัวเองจึงได้มีการเปลี่ยนเริ่มทำเกี่ยวกับเย็บผ้าเพราะทางครอบครัวของศิลปินเคยรับจ้างเย็บผ้าคลุมหมม หรือ ฮีญาบ เป็นศิลปินที่มีความรู้ชีวิตมองโลกในแง่ดี และแนวสร้างผลงานที่มีความโดดเด่นสวยงามตามแนวคิดของศิลปินด้วย สามารถเป็นแรงผลักดันให้แก่ใครหลายๆคนได้ รวมถึงตัวข้าพเจ้าด้วย

ภาพประกอบที่ 3 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน

ผลงานของ ศศิวิมล สุจิต

ที่มา <http://www.blisby.com/blog/>

ภาพประกอบที่ 4 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน

ผลงานของ ยามีลี๊ะ ทะยี่

ที่มา <http://www.manager.co.th/celebonline/viewnews.aspx?NewsID=9570000090405>

จากอิทธิพลที่ได้รับจากผลงานศิลปกรรมที่กล่าวมานั้นเป็นส่วนผลักดันให้เกิดแนวความคิด และวิธีการทางเทคนิคที่นำไปสู่การสร้างสรรคผลงานตามจุดมุ่งหมาย นำมาศึกษาเพื่อเป็นแนวทางและการพัฒนาในผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ต่อไป

บทที่ 3

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

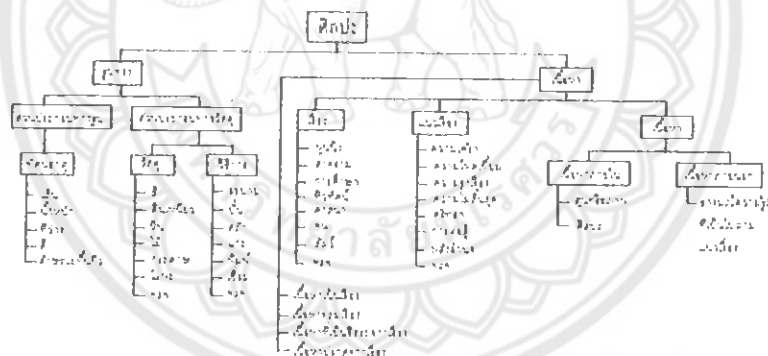
การสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชุด ร่องรอยฤดูกาล จุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอความงามของธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลง มีการใช้ดอกไม้ ดอกหญ้า ทุ่งหญ้า และวัชพืชนั้นเป็นตัวถ่ายทอดเรื่องราวออกมาเป็นผลงานศิลปะ โดยผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับทัศนธาตุดอกไม้ ดอกหญ้า ทุ่งหญ้า และวัชพืช เพื่อให้ได้รูปแบบที่น่าสนใจมาสร้างผลงาน โดยนำเสนอผลงานที่ใช้ทัศนธาตุเป็นตัวเล่าเรื่องราว เช่น เส้น จุด และสี ซึ่งผู้สร้างสรรค์ใช้กระบวนการทางจิตรกรรมสื่อผสม และถ่ายทอดความรู้สึกผ่านกลวิธีเย็บปัก เพื่อแสดงความงามทางกลวิธีและแนวคิดของตัวผู้สร้างสรรค์

จากความบังเอิญและแนวความคิดสร้างสรรค์ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นในบทนำและบทที่ 2 ผู้สร้างสรรค์จึงค้นหาแนวทางกลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม รูปแบบที่นำเสนอเป็นจิตรกรรม 2 มิติ แบบนามธรรม โดยผู้สร้างสรรค์ได้แบ่งขั้นตอนกระบวนการของการสร้างสรรค์ไว้แล้ว โดยเริ่มต้นรวบรวมข้อมูลการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำภาพแบบร่าง และปรับปรุงแก้ไข ขยายภาพผลงานจริง จากภาพแบบร่าง และปฏิบัติงานจริงจนเสร็จสมบูรณ์

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

1. ขั้นตอนการศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูล

1.1 หลักการและแผนผังแสดงองค์ประกอบของศิลปะ

การสร้างสรรค์งานศิลปะให้ดีขึ้นนั้น ผู้สร้างสรรค์จะต้องทำความเข้าใจกับองค์ประกอบศิลป์ เป็นพื้นฐานเสียก่อนไม่เช่นนั้นแล้วผลงานที่ออกมาจะไม่สมบูรณ์เท่าไรนักซึ่งองค์ประกอบหลักของศิลปะก็คือรูปทรงกับเนื้อหา(ชะลูด นิ่มเสมอ : องค์ประกอบของศิลปะ,2541)

องค์ประกอบของศิลปะ

เป็นองค์ประกอบที่ถูกกำหนดขึ้นโดยธรรมชาติ เป็นองค์ประกอบ มูลฐานของ ความงาม ในการออกแบบ จำเป็นต้องเข้าใจคุณค่าและมูลฐาน ที่สำคัญของความงาม สามารถนำไปใช้ให้เกิดความกลมกลืน องค์ประกอบของศิลปะประกอบด้วย จุด (point) เส้น (line) สี (colour) รูปร่างรูปทรง (shape and form) ลักษณะผิว (texture) ลวดลาย (pattern) และช่องว่าง (space or volumn)

ที่มา : <https://homegame9.wordpress.com/>

รูปร่างและรูปทรง

รูปร่าง (Shape) หมายถึงเส้นรอบนอกทางกายภาพของวัตถุ สิ่งของเครื่องใช้ คน สัตว์ และพืช มีลักษณะเป็น 2 มิติ มีความกว้าง และความยาว รูปร่าง แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

- รูปร่างธรรมชาติ (Natural Shape) หมายถึง รูปร่างที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น คน สัตว์ และพืช เป็นต้น

- รูปร่างเรขาคณิต (Geometrical Shape) หมายถึง รูปร่างที่มนุษย์สร้างขึ้นมีโครงสร้างแน่นอน เช่น รูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม และรูปวงกลม เป็นต้น

- รูปร่างอิสระ (Free Shape) หมายถึง รูปร่างที่เกิดขึ้นตามความต้องการของผู้สร้างสรรค์ ให้ความรู้สึกที่เป็นเสรี ไม่มีโครงสร้างที่แน่นอนของตัวเอง เป็นไปตามอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม เช่น ร่างของหยดน้ำ เมฆ และควัน เป็นต้น

รูปทรง (Form) หมายถึง โครงสร้างทั้งหมดของวัตถุที่ปรากฏแก่สายตาในลักษณะ 3 มิติ คือมีทั้งส่วนกว้าง ส่วนยาว ส่วนหนาหรือลึก คือจะให้ความรู้สึกเป็นแห่ง มีเนื้อที่ภายใน มีปริมาตร และมีน้ำหนัก

ที่มา <https://sites.google.com/site/thsanathat/home/rup-rang-rup-thrng>

โครงสร้างทางรูป

ทัศนธาตุ (Visual Elements) หมายถึง ส่วนประกอบสำคัญอันเป็นพื้นฐานสำหรับสร้างสรรค์งานทางทัศนศิลป์ ซึ่งผู้สร้างสรรค์งาน ใช้สิ่งเหล่านี้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ได้แก่ จุด เส้น สี น้ำหนัก ที่ว่าง และ พื้นผิว มีความหมายดังนี้

1. จุด (Dot/Point) สิ่งที่เล็กที่สุดในการมองเห็น และมีความสำคัญเป็นที่สุด เพราะจุดเป็นการเริ่มต้นไปสู่การเกิดทัศนธาตุต่างๆ เช่น เส้นหรือน้ำหนัก เกิดจากการนำจุดมาเรียง หรือทับซ้อนกันหลายจุด เป็นต้น
2. เส้น (Line) ผลจากการนำจุดหลายๆจุดมาเรียงต่อกันจนเกิดเป็นความยาวซึ่งเป็นมิติเดียวของเส้น และเส้นเป็นรากฐานของโครงสร้าง ของงานทัศนศิลป์ทุกประเภท อีกทั้งยังแสดงความรู้สึกของตัวเองด้วย
3. สี (Color) เป็นทัศนธาตุที่สำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะในงานจิตรกรรม สันนิษฐานว่ามีบทบาทเข้าไปผสมผสานต่อลักษณะการสร้างสรรค์งานศิลปะอย่างมาก เพราะสีส่งผลต่อการรับรู้และเสริมสร้างความเปลี่ยนแปลงของอารมณ์ความรู้สึก ของคนเราได้เป็นอย่างดี
4. น้ำหนัก (Tone) ทัศนธาตุที่เกิดจาก จุด เส้น หรือสี ประสมประสานกันแล้วแสดงค่าความอ่อนแก่ของบริเวณรูปร่างรูปทรง ที่โดนแสง และจุดอับแสงที่เป็นเงา
5. ที่ว่าง (Space) เป็นทัศนธาตุที่มองไม่เห็น จะมีบทบาทก็ต่อเมื่อทัศนธาตุอื่นปรากฏขึ้น เป็นรูปร่าง

รูปทรง การใช้พื้นที่ว่างในการทำงานทัศนศิลป์ ทำให้เกิดช่องไฟเป็นจังหวะความสวยงาม

6. พื้นผิว (Texture) สามารถรับรู้ได้ด้วยการสัมผัสและต้อง หรือมองแล้วรู้สึกว่ามีลักษณะหยาบ มัน ด้าน หรือ ขรุขระ

โครงสร้างทางวัสดุ

วัสดุ (Material) หมายถึง วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน เช่น สี ไม้ กระดาษ ผ้า โลหะ ฯลฯ ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะป็นเรื่องราว ร่องรอยฤดูกาล วัสดุที่ผู้สร้างสรรค์ใช้ในการสร้างสรรค์ คือ ผ้าทอหม้อห้อม ด้ายฝ้าย เข็ม กรรไกร ตะขิง เฟรมไม้ เป็นต้น

ข้อมูลด้านเนื้อหา

เนื้อหา หมายถึง ส่วนที่อธิบายหรือแสดงเกี่ยวกับเรื่องราว แนวความคิด ที่ผู้ชมได้รับรู้ ดูเห็น และเข้าใจ ถึงวัตถุประสงค์ในผลงานการสร้างสรรคงานของผู้สร้างสรรค์ผลงานว่าสื่อเกี่ยวกับเรื่องอะไร เช่น คน สัตว์ สิ่งของ พืช ฯลฯ เป็นไปในทัศนคติความเห็น หรือ แนวความคิดอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นต้น

1. เรื่อง หมายถึง สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์สรรหามาเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ชิ้นงานศิลปะในรูปแบบรูปธรรม เช่น คน สัตว์ สิ่งของ ฯลฯ

2. แนวเรื่อง หมายถึง เป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบทางด้านนามธรรมของงานศิลปะที่เน้นความคิด (Concept) ของศิลปินที่มีต่อเรื่องหรือรูปทรง เป็นเนื้อหาสาระหรือแนวทางการสร้างสรรค์มากกว่าเนื้อเรื่อง เช่น ความเศร้า ศรัทธาการต่อสู้ดิ้นรน ความรัก ฯลฯ

3. เนื้อหา หมายถึง ความหมายของงานศิลปะที่แสดงออกผ่านรูปทรงทางศิลปะ (Artistic Form) เนื้อหาของงานศิลปะแบบรูปธรรม เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของเรื่องแนวเรื่องและรูปทรง

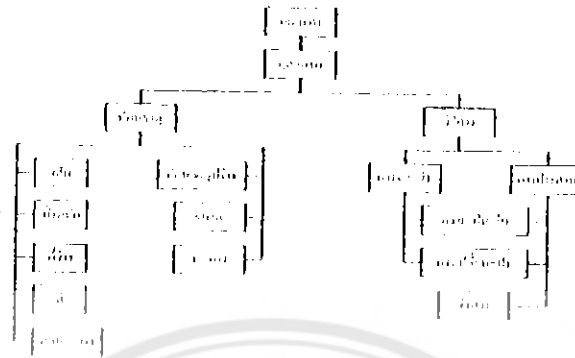
เนื้อหาอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

- เนื้อหาภายใน หรือเนื้อหาทางรูปทรง เป็นเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมี

เอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรง เป็นเนื้อหาโดยตรง เนื้อหาประเภทนี้จะให้อารมณ์ทางสุนทรียภาพแก่ผู้ดูเป็นอารมณ์ทางศิลปะที่บริสุทธิ์ไม่มีอารมณ์อื่นๆในประสบการณ์ของมนุษย์มาเกี่ยวข้องด้วย

- เนื้อหาภายนอก ซึ่งมีอยู่เฉพาะในงานศิลปะแบบรูปธรรมที่มีเรื่อง เช่น คน สัตว์ สิ่งของ หรือเหตุการณ์นั้นเป็นเนื้อหาที่เป็นผลสืบเนื่องจากเนื้อหาภายในเป็นความหมายของเรื่องและแนวเรื่องที่แปลออกมาโดยรูปทรง

1.2 หลักการและแผนผังแสดงทัศนธาตุและวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

ภาพประกอบที่ 5 แผนผังแสดงทัศนธาตุและวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

ที่มา : หนังสือองค์ประกอบของศิลปะ, ชลูด นิ่มเสมอ(2530:208)

การสร้างสรรคศิลป์นิพนธ์เรื่อง สยามอารยะ นี้ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมให้เกิดเอกภาพ โดยมีหลักองค์ประกอบ และวิธีการสร้างดังต่อไปนี้

1.2.1 เอกภาพ (Unity) การรวมกลุ่มก้อน ไม่แตกแยกกระจัดกระจายไปคนละทิศทางจนทำให้ขาดความสัมพันธ์กัน ในทางทัศนศิลป์ เอกภาพยังเป็นส่วนที่แสดงให้เห็นถึงเนื้อหาเรื่องราวที่ต้องการแสดงอย่างชัดเจนด้วย

1.2.2 ความสมดุล (Balance) ความสมดุลของสิ่งที่ขัดแย้งหรือต่างกัน (Asymmetrical) เป็นการนำเอาส่วนประกอบที่มีรูปลักษณะที่ต่างกันหรือขัดแย้งกัน มาจัดองค์ประกอบเข้าด้วยกันให้ประสานกลมกลืนกัน เกิดการถ่วงน้ำหนักขององค์ประกอบส่วนต่าง ๆ ในลักษณะที่พอเหมาะพอดีจนรู้สึกว่ามี ความสมดุล โดยที่วัตถุหรือเนื้อหาในภาพไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน

1.2.3 ความกลมกลืน (Harmony) ความกลมกลืนแบบขัดแย้ง หมายถึง การนำเอาองค์ประกอบต่างชนิด ต่างรูปร่าง รูปทรง ต่างสี มาจัดวางในภาพเดียวกัน เช่น รูปวงกลมกับรูปสามเหลี่ยม เส้นตรงกับเส้นโค้งซึ่งจะทำให้เกิดความขัดแย้งกันขึ้น แต่ก็ยังให้ความรู้สึกกลมกลืนกัน

1.2.4 จุดสนใจหรือการเน้น (Emphasis) ส่วนที่สำคัญที่สุดของภาพที่ต้องการแสดง ซึ่งนำไปสู่การบอกเล่าเนื้อหาของภาพทั้งหมดหรือเป็นจุดที่ดึงดูดความสนใจให้มอง ในทางทัศนศิลป์ จุดสนใจควรมีเพียงจุดเดียว ซึ่งอาจเป็นส่วนที่แสดงความสำคัญหรือมีสีสดใสที่สุด นอกจากนั้นยังเน้นให้เกิดจุดสนใจด้วยการสร้างความแตกต่างขึ้นในภาพ จุดสนใจไม่จำเป็นต้องอยู่จุดกึ่งกลางเสมอไป อาจอยู่ส่วนใดส่วนหนึ่งของภาพก็ได้

1.2.5 จังหวะ (Rhythm) ระยะเวลาในการจัดภาพหรือการวางของวัตถุ เข้าไปเข้ามาอย่างสม่ำเสมอ

1.2.6 ความขัดแย้ง (Contrast) การขัดแย้งกันของวัตถุ หรือ สี ในตัวงาน อย่างเช่นสี ซึ่งมีลักษณะเด่นในงานชิ้นนี้ผู้สร้างสรรค์ต้องการใช้สีที่ต่างกัน เพื่อให้เกิดน้ำหนักในผลงานด้วย

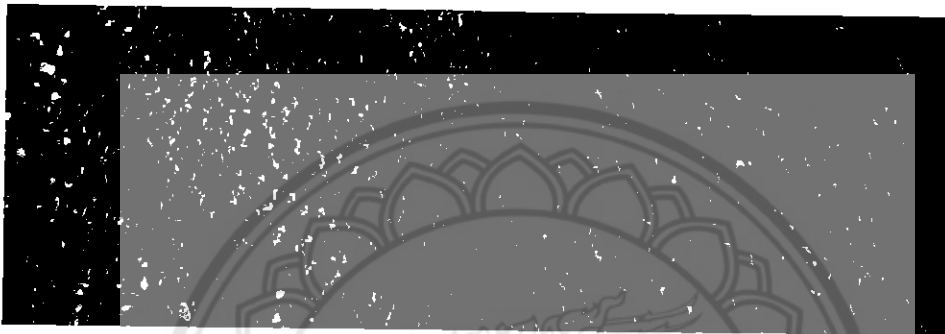
2.การกำหนดรูปแบบและขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ศิลป์นิพนธ์

2.1 การศึกษาค้นคว้า ข้อมูล เอกสาร และภาพถ่าย

2.1.1 ข้อมูลภาคเอกสารหนังสือ ได้แก่

- หนังสือองค์ประกอบศิลปะ ผู้แต่งชลุค นิมเสมอ
- เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา707122 พื้นฐานองค์ประกอบศิลป์ ผู้แต่ง สุรชาติ เกษประสิทธิ์

2.1.2 ข้อมูลภาพถ่ายจริง ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้ประสบการณ์จริงในการถ่ายได้ไปสัมผัสในสถานที่จริง ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้สัมผัสและเห็นทุกวันผูกพันตั้งแต่วัยเยาว์ เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้

ภาพประกอบที่ 6 ข้อมูลภาพถ่ายจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนเนื้อหา การสร้างสรรค์ผลงานชุด ร่องรอยฤดูกาล ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดเรื่องโดยนำเอาดอกไม้ ดอกหญ้า และวัชพืชเป็นตัวนำเสนอเรื่องราวถ่ายทอดความงามของฤดูกาลตามธรรมชาติที่บันดาลให้เกิดความประทับใจจากการได้สัมผัสจากสายตา โดยใช้รูปทรงของดอกไม้ ดอกหญ้า พุ่มหญ้า และวัชพืชมาเป็นสัญลักษณ์แสดงเนื้อหาภายนอกและภายในที่ใช้ทัศนธาตุในเรื่องของสีเส้นและบรรยากาศที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงเส้นมีการซ้ำของรูปทรงในผลงานสะท้อนอารมณ์และความรู้สึกประทับใจต่อความงามที่เกิดจากการสัมผัส
2. วิเคราะห์ส่วนรูปทรง การสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชุด ร่องรอยฤดูกาล ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้ทัศนธาตุและวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 ทัศนธาตุ(visual element) คือสื่อทางสุนทรียภาพที่ผู้สร้างสรรค์นำมาประกอบกันเป็นรูปทรงเพื่อสื่อความหมายตามแนวเรื่อง อันได้แก่ จุด เส้น สี ที่ว่าง น้ำหนัก นัยยะ ลักษณะพื้นผิว ทัศนธาตุที่ผู้สร้างสรรค์ใช้ในงานมีดังนี้

2.2 จุด(point) คือองค์ประกอบขนาดเล็กที่สุด เมื่อเทียบกับองค์ประกอบทั้งหมดของงาน ไม่มีความกว้าง ความยาว และความสูง อย่างมีนัยสำคัญ

2.3 เส้น(line) คือองค์ประกอบที่รับรู้ได้ถึงทิศทาง และดูมีความยาวมากกว่าความกว้าง อย่างมีนัยสำคัญ

2.4 สี(color) เป็นทัศนธาตุสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะในจิตรกรรม แต่อย่างไรก็ตามปัจจุบัน สีมืดเทาเข้าไปผสมผสานต่อลักษณะการสร้างสรรค์ศิลปะอยู่ไม่น้อยทีเดียว และมีแนวโน้มจะพัฒนา

ออกไปมากยิ่งขึ้น เสริมสร้างความเปลี่ยนแปลงอารมณ์ความรู้สึก และใช้สี ,ทฤษฎีสี(theory of color), และการจับคู่สี(color scheme)ในการแสดงออก

2.5 ที่ว่าง(space) คือส่วนที่มีความสำคัญในงานของผู้สร้างสรรค์ในส่วนน้อย ผู้สร้างสรรค์มีการเย็บปักด้วยด้ายในผลงานทั้งหมด

2.6 น้ำหนัก(tone) คือความอ่อนแก่ของบริเวณที่ถูกแสง

2.7 นัยยะ(conceptual) คือการนำองค์ประกอบอย่างหนึ่งมาจัดวาง เพื่อให้ถึง หรือเห็น เป็นองค์ประกอบอีกอย่างหนึ่ง ผู้สร้างสรรค์มีการใช้จุด หรือเส้นมาเรียงต่อกันเพื่อทำให้เห็นเป็นเส้น หรือเห็นเป็นระนาบ ซึ่งรูปแบบงานเป็น 2 มิติ

2.8 ลักษณะพื้นผิว(texture) คือองค์ประกอบที่ใช้พื้นผิวในการแสดงออก โดยผลงานของผู้ สร้างสรรค์มีการเย็บปักบนผ้าทำให้พื้นผิวขรุขระ เป็นระนาบในรูปแบบ 2 มิติ

จากการที่ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลส่วนที่เป็นเอกสาร รูปภาพ เพื่อนำมาเป็นข้อมูล เบื้องต้นในการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นอัตลักษณ์ให้แก่ผู้สร้างสรรค์ ทำให้ผู้สร้างสรรค์รู้และเข้าใจ ทฤษฎีทางศิลปะทั้งในส่วนของรูปทรงและเนื้อหาอันเป็นองค์ประกอบหลักสำคัญของศิลปะ และนำมา ตอบสนองแนวความคิดและความงามเพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุด ร่องรอยฤดูกาล

เมื่อรวบรวมข้อมูลเป็นรูปธรรม เช่น ภาพถ่ายจริง และผลงานทัศนศิลป์ของศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจ นำมาดำเนินการทำภาพแบบร่าง โดยการนำมาจัดวางให้ได้องค์ประกอบและพัฒนาภาพร่าง จนได้องค์ประกอบที่สมบูรณ์เพื่อให้ได้ภาพร่างตามแนวคิดและความรู้สึกที่ต้องการจะสื่อความหมาย และแสดงออกทางความรู้สึกโดย

กำหนดกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์
 2. กระบวนการการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะก่อนศิลปะนิพนธ์
 3. กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง(sketch)และกลวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์
- 1.การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์ได้แก่
1. ดินสอสำหรับร่างภาพ
 2. ผ้าทอหม้อห้อม
 3. ด้ายฝ้าย
 4. เข็ม
 5. กรรไกร
 6. สติง
 7. เฟรมไม้

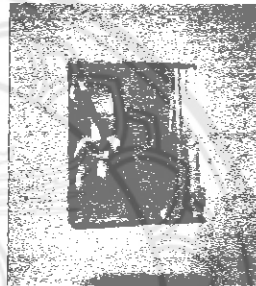
ภาพประกอบที่ 1 ดินสอสำหรับร่างภาพ

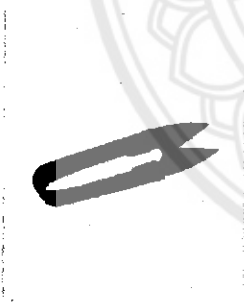
ภาพประกอบที่ 2 ผ้าทอหม้อห้อม

ภาพประกอบที่ 3 ด้ายฝ้าย

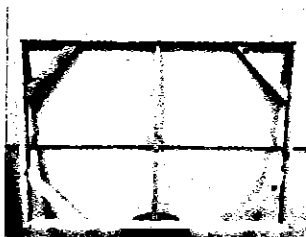
ภาพประกอบที่ 4 เข็ม

ภาพประกอบที่ 5 กรรไกร

ภาพประกอบที่ 6 สะติง

ภาพประกอบที่ 7 เฟรมไม้

ภาพประกอบที่ 7 วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับงานสร้างสรรค์

2.กระบวนการการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะก่อนศิลปะนิพนธ์
ภาพผลงานศิลปะก่อนผลงานศิลปะนิพนธ์

ภาพประกอบที่ 8 ภาพผลงานศิลปะก่อนผลงานศิลปะนิพนธ์ 01
กลวิธิ เย็บปักบนผ้า ขนาด 100 x 50 เซนติเมตร

ภาพประกอบที่ 9 ภาพผลงานศิลปะก่อนผลงานศิลปะนิพนธ์ 02
กลวิธิ เย็บปักบนผ้า ขนาด 70 x 70 เซนติเมตร

ผู้สร้างสรรค์ได้เรื่องและจุดเริ่มต้นจากการที่ครอบครัวเลี้ยงสุนัข จึงได้รับแรงบันดาลใจจากการได้ใกล้ชิดผูกพันกับสัตว์เลี้ยงและได้นำเนื้อหาเรื่องราวทัศนธาตุมาสร้างองค์ประกอบของเส้นขึ้นมาใหม่โดยการเย็บไปตามความเคลื่อนไหวของสุนัข โดยอิงข้อมูลพื้นฐานของการนั่งและนอนของสัตว์เลี้ยง ให้เส้นดูมีอิสระ และผ่อนคลายสบาย ทั้งนี้ผู้สร้างสรรค์จึงได้ปรับแก้ไขเนื้อหาและยังคงใช้กลวิธิเย็บปักแบบเดิมต่อมาได้มีการพัฒนาเนื้อหาและรูปแบบของผลงานให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

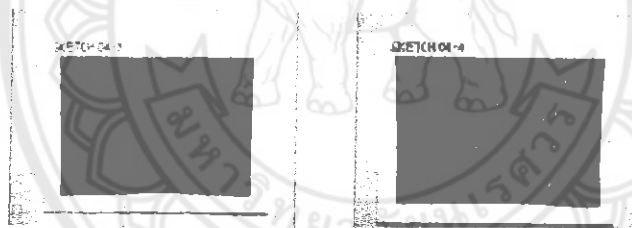
3.กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง(sketch)และกลวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์

3.1 กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง(sketch) ศิลปะนิพนธ์ชั้นที่ 1

3.1.1 จากการค้นหาและรวบรวมข้อมูลทั้งจากภาพถ่ายจริงจาก และหาแนวทางการสร้างสรรค์ที่ผู้สร้างสรรค์สนใจและชื่นชอบ จึงนำมาเข้าสู่กระบวนการที่ได้จากภาพแบบร่างด้วยสีอะคริลิก

ภาพประกอบที่ 10 ภาพข้อมูลถ่ายจริงจากกล้อง DSLR

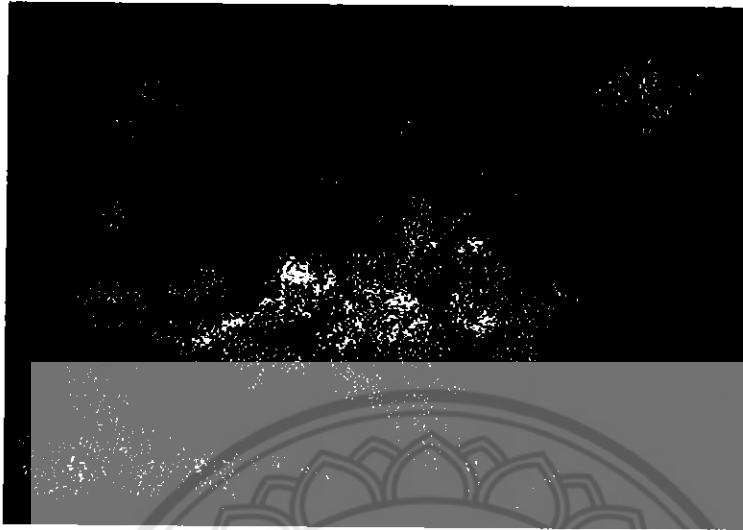
ภาพประกอบที่ 11 สร้างสรรค์ผลงานภาพร่างSketch

3.1.2 นำคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา มาปรับปรุงแก้ไข ให้แบบร่างมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.1.3 เริ่มจากการเตรียมวัสดุอุปกรณ์และเริ่มการเย็บปักลงเสตงเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ ชั้นที่ 1

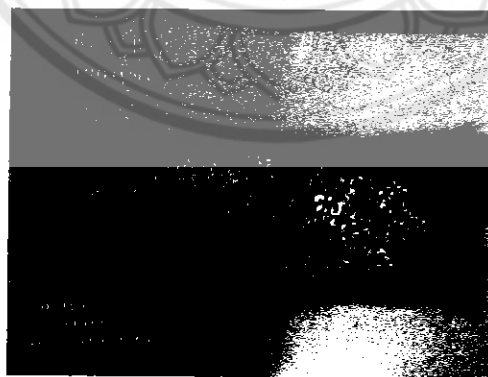
ภาพประกอบที่ 12 รูปแบบกระบวนการและกลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่1

ภาพประกอบที่ 13 ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 1 เสร็จสมบูรณ์
ขนาด 115 x 80 เซนติเมตร
กลวิธีเย็บปักบนผ้าทอหม้อห้อม

3.2 กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง(sketch) ศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 2

3.2.1 หาแนวทางการสร้างสรรค์ด้วยการจัดองค์ประกอบขึ้นมาใหม่ ผู้
สร้างสรรค์จึงนำมาเข้าสู่กระบวนการที่ได้จากภาพแบบร่างด้วยการทดลองเย็บปักลงผ้า

ภาพประกอบที่ 14 สร้างสรรค์ผลงานภาพร่างSketch

3.2.2 นำคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา มาปรับปรุงแก้ไข ให้แบบร่างมี
ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.2.3 เริ่มการเตรียมวัสดุอุปกรณ์และเริ่มการเย็บปักลงสะดึงเพื่อการ
สร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ ชิ้นที่ 2

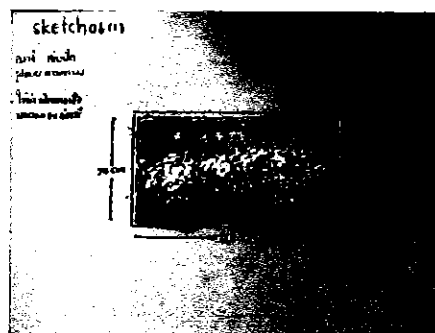
ภาพประกอบที่ 15 รูปแบบกระบวนการและกลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 2

ภาพประกอบที่ 16 ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 2 เสร็จสมบูรณ์
ขนาด 200 x 95 เซนติเมตร
กลวิธีเย็บปักบนผ้าทอหม้อห้อม

3.3 กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง(sketch) ศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 3

3.3.1 หาแนวทางการสร้างสรรค์ด้วยการจัดองค์ประกอบขึ้นมาใหม่ ผู้สร้างสรรค์จึงนำมาเข้าสู่กระบวนการที่ได้จากภาพแบบร่างด้วยการทดลองเย็บปักลงผ้า

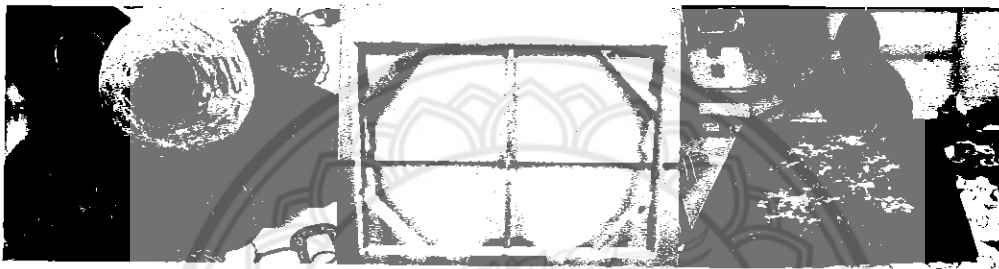
ภาพประกอบที่ 17 สร้างสรรค์ผลงานภาพร่างSketch

ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

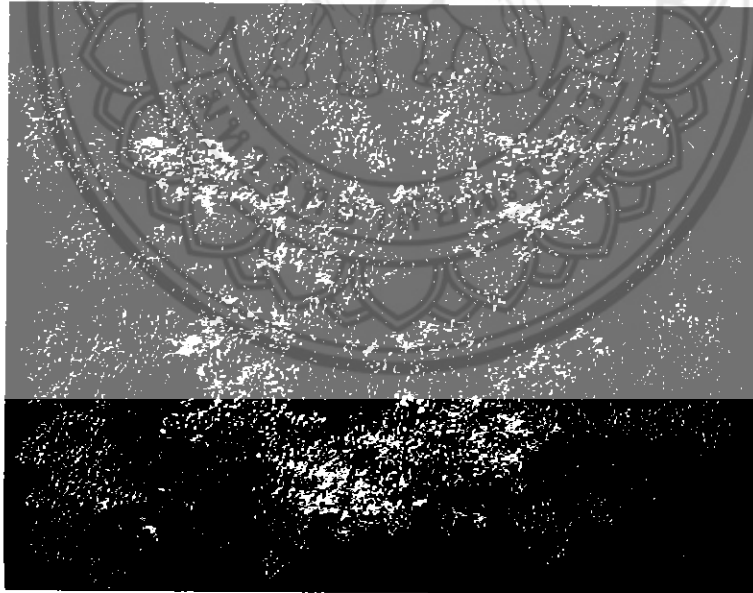
3.3.2 นำคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา มาปรับปรุงแก้ไข ให้แบบร่างมี

3.3.3 ทดลองกัดสีผ้าด้วยไฮเตอร์สำหรับซักผ้าขาว

3.3.4 เริ่มการเตรียมวัสดุอุปกรณ์และเริ่มการเย็บปักลงสะดึงเพื่อการ
สร้างสรรค์ผลงานศิลป-นิพนธ์ ชั้นที่ 3

ภาพประกอบที่ 18 รูปแบบกระบวนการและกลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะชั้นที่3

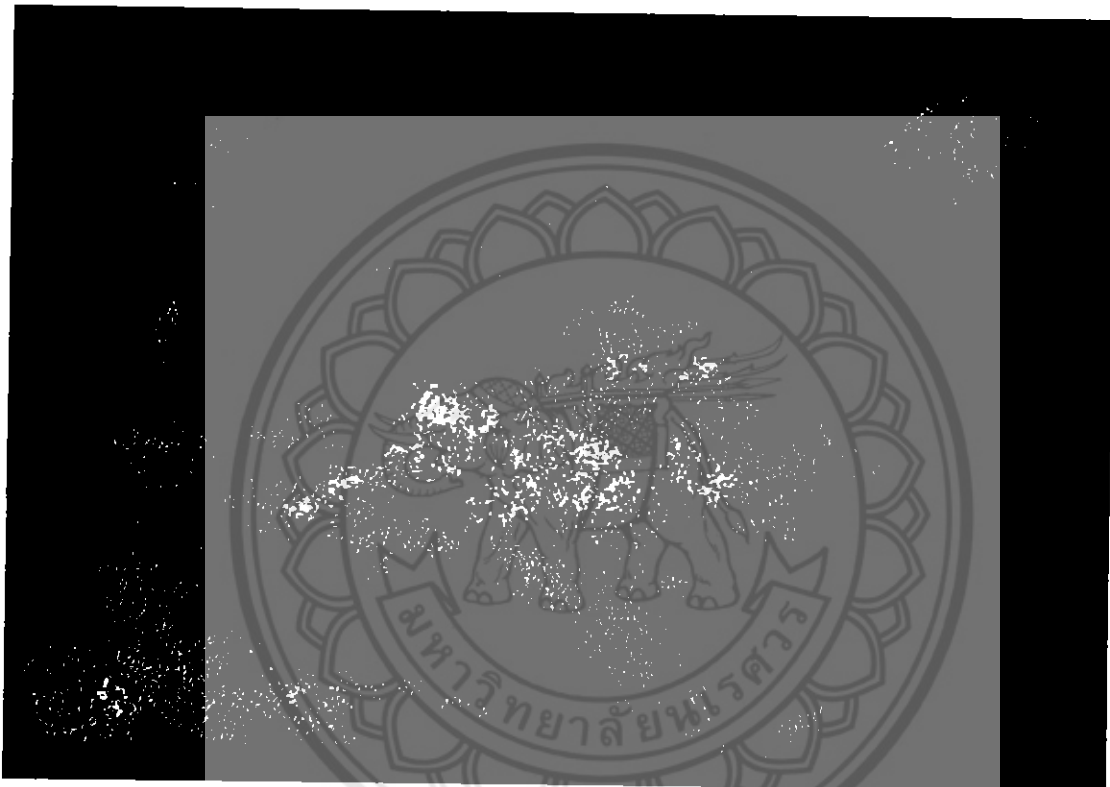

ภาพประกอบที่ 19 ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะชั้นที่ 3 เสร็จสมบูรณ์

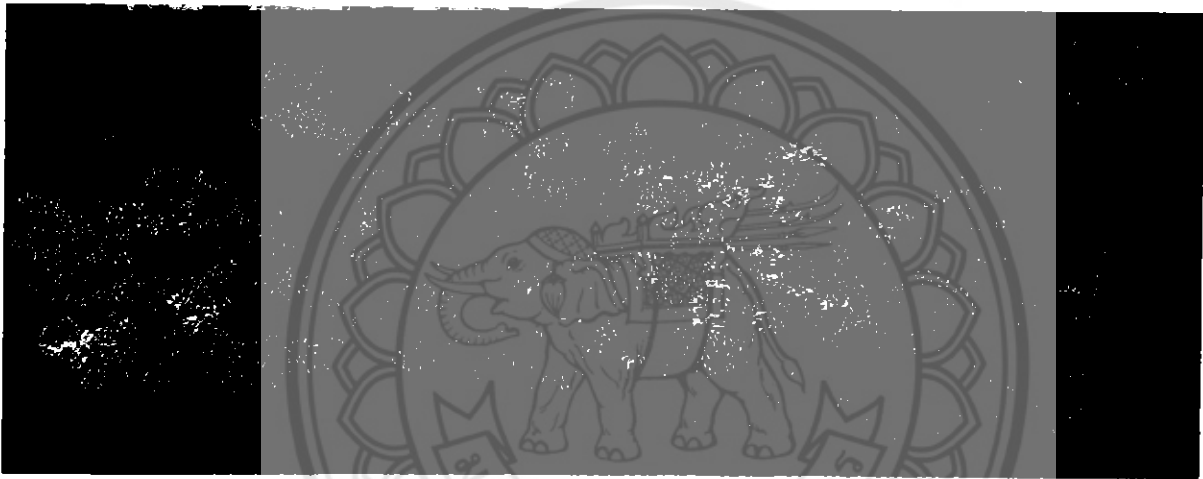
ขนาด 90 x 70 เซนติเมตร

กลวิธีเย็บปักบนผ้าทอหม้อห้อม

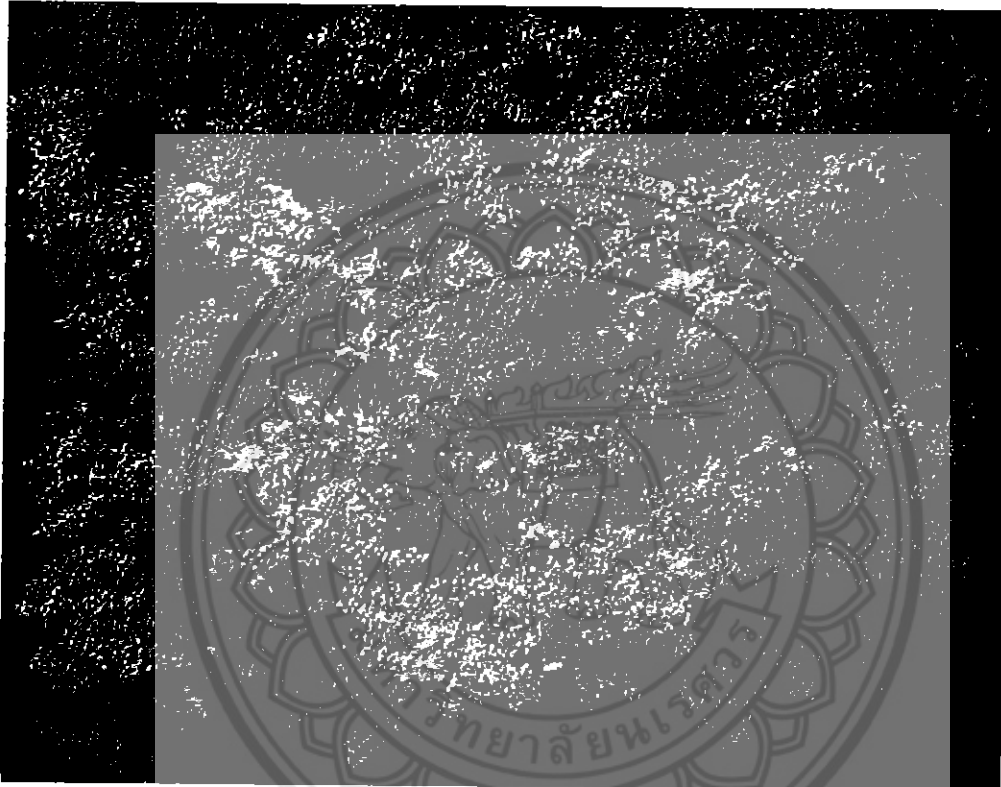

ภาพประกอบที่ 20
ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 1
ชื่อภาพ “ร่องรอยฤดูกาล 01”
ขนาด 115 x 80 เซนติเมตร
กลวิธีเย็บปักบนผ้าทอหม้อห้อม

ภาพประกอบที่ 21
ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชั้นที่ 2
ชื่อภาพ "ร่องรอยฤดูกาล 02"
ขนาด 200 x 95 เซนติเมตร
กลวิธีเย็บปักบนผ้าทอหม้อห้อม

ภาพประกอบที่ 22
ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 3
ชื่อภาพ “ร่องรอยฤดูกาล 03”
ขนาด 90 x 70 เซนติเมตร
กลวิธีเย็บปักบนผ้าทอหม้อห้อม

บทที่ 4

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์

การวิเคราะห์คุณค่าผลงานศิลปนิพนธ์เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะ การสร้างศิลปนิพนธ์ชุดนี้เป็นกระบวนการทางด้านวิชาการ ประกอบกับการใช้ทักษะฝีมือประสบการณ์ในด้านการสร้างสรรค์และเนื้องด้วยเป็นการอธิบายให้บุคคลอื่น เกิดการเรียนรู้ ทำความเข้าใจถึงความหมายและขั้นตอนกระบวนการกลวิธี และคุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์ในผลงานการสร้างสรรคชุด ร่องรอยฤดูกาล ตั้งแต่ขั้นแรกตามลำดับ จนถึงสิ้นสุดการสร้างสรรคเป็นผลงานศิลปะอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

สำหรับการวิเคราะห์วิจารณ์ผลงานการสร้างสรรคดังกล่าวนี้ ผู้สร้างสรรคได้กำหนดแนวทางหลักการวิเคราะห์ โดยยึดกระบวนการของการสร้างสรรค์ศิลปะของชลุต นิมเสมอ ที่กล่าวว่า กระบวนการสร้างสรรค์ มีจุดเริ่มต้น มีการพัฒนา และมีที่สิ้นสุด เป็นขั้นตอนสอดคล้องต่อเนื่องกัน (ชลุต นิมเสมอ.2531: 324) โดยกำหนดเป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ได้ดังนี้

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปะชั้นที่ 1

ภาพประกอบที่ 23 วิเคราะห์คุณค่าผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 1

กลวิธีเย็บปักถักร้อยผ้าหม้อห้อม

ขนาด 115 x 80 เซนติเมตร

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ

1.1 การวิเคราะห์รูปทรง

ในการวิเคราะห์ผลงานศิลปนิพนธ์ ชุด ร่องรอยฤดูกาล 2 เป็นงานจิตรกรรมสื่อผสม โดยกลวิธีเย็บปักลงบนผืนผ้าหม้อทอมทอด้วยมือในรูปแบบนามธรรมโดยนำรูปร่างรูปทรงจากธรรมชาติมาเป็นต้นแบบของการสร้างสรรค์และนำมาสลายฟอร์มตัดทอนให้เกิดเป็นรูปทรงขึ้นมาใหม่ใช้รูปทรงอิสระในการสร้างสรรค์ให้ประสานกลมกลืนกันเป็นเอกภาพเพื่อถ่ายทอดความสวยงามที่ส่งผลให้เกิดความประทับใจในธรรมชาติ ดอกไม้ ดอกหญ้า และวัชพืช ที่ขึ้นตามฤดูกาล

1.1.1 ทัศนธาตุ

1) สีในผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 2 แบ่งเป็นสีวรรณะเย็น 90% ได้แก่ สีคราม สีน้ำเงิน เข้ม ฟ้ำครามอ่อน ฟ้ำอ่อน ชมพู และขาว แสดงถึงความเย็นอุดมสมบูรณ์ความเป็นธรรมชาติที่ลุ่มลึกและสบายต่อสายตา

2) พื้นผิวศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 2 เกิดจากการเย็บปักลายเส้นที่มีความขัดแย้งกันทำให้เกิดพื้นผิวที่แตกต่างกัน ลักษณะของพื้นผิวที่แตกต่างกันก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวที่มีความรู้สึกต่างกันเช่นพื้นผิวขรุขระ เรียบ

3) เส้นในผลงานเกิดจากการเย็บปักในรูปแบบนามธรรม ทิศทางของเส้นที่มีการขัดแย้งกัน และทับซ้อนกันเป็นกลุ่มก้อน ทำให้ผลงานมีทั้งเส้นแนวนอน แนวตั้ง และจุด

4) พื้นที่ว่างผู้สร้างสรรค์ใช้ที่ว่างแบบสองมิติ เกิดจากกลุ่มก้อนของดอกไม้และพื้นที่ว่างโดยรอบ

5) แสงและเงา เกิดจากปักและการเลือกใช้โทนสีและกลุ่มก้อนของดอกไม้ ดอกหญ้าที่มีการปักทับซ้อนกัน

1.1.2 วิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

1. การประสาน ความกลมกลืนจะช่วยลดความขัดแย้ง การประสานกันของสี

2. รูปร่างอิสระหรือรูปร่างตัดแปลงได้แก่ รูปร่างที่เกิดจากการตัดทอนจากรูปทรงของธรรมชาติ

3. ความเป็นเด่นจะเกิดจากการปักที่มีขนาดเล็กใหญ่และสีที่ตัดกัน

- การขัดแย้งของขนาด เล็กบ้างใหญ่บ้าง ขนาดของจุดดอกไม้ ดอกหญ้าที่เกิดจากการซ้ำของรูปทรงที่ต่างขนาดทำให้เกิดจังหวะในผลงาน

- มีการขัดแย้งของเส้นที่มีความอิสระไปทั่วทุกทิศทาง จึงเกิดความขัดแย้งในตัวของมันเอง

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

1.2.1 เรื่อง แนวเรื่อง ร่องรอยฤดูกาล แสดงความรู้สึกผ่านรูปแบบของบรรยากาศและรูปร่างรูปทรงของดอกไม้ ดอกหญ้าและวัชพืช

1. สัญลักษณ์ ดอกไม้ดอกหญ้าวัชพืชที่มีสีสันทวยงาม
2. แนวคิด ความงามของฤดูกาลที่มีสิ่งสวยงามอย่างเช่น ดอกไม้ ดอกหญ้าและวัชพืช ใน ณ เวลานั้นๆ ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับชมจากสถานที่จริงและการได้รับชมจากสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่หรือจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆจนเกิดความประทับใจขึ้นและได้ถ่ายทอดสิ่งที่ประทับใจเหล่านี้ผ่านผลงานศิลปะออกมา
3. ความบันเทิงใจ จากธรรมชาติภูมิทัศน์ที่มีทัศนธาตุที่น่าสนใจของดอกไม้ดอกหญ้าและวัชพืชไม่ว่าจะเป็นจุด เส้น และสี ที่มีความดึงดูดสายตาให้เข้าไปสัมผัส

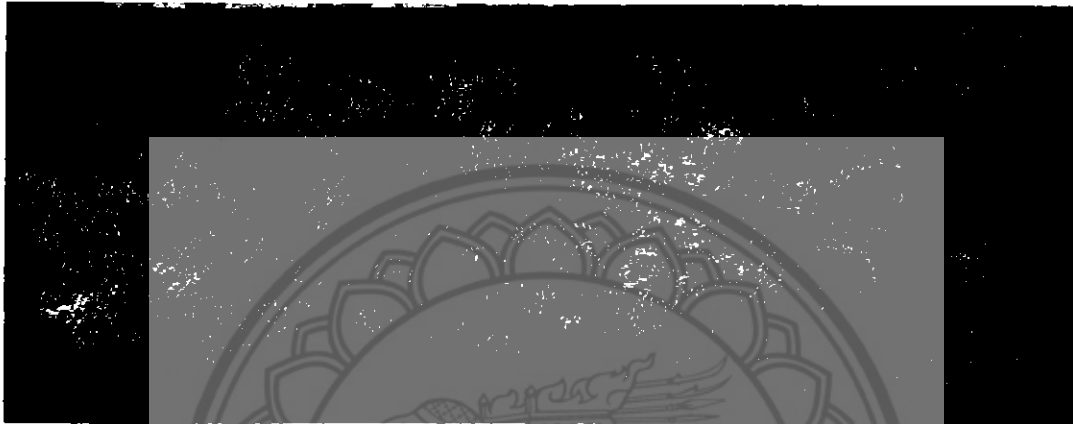
1.2.2 เนื้อหาภายนอก ศิลปินพันธ์ ชูศรีรองรอยฤดูกาล แสดงให้เห็นถึงความงามของธรรมชาติภูมิทัศน์ที่เกิดจากความประทับใจเมื่อได้สัมผัส มีความงามในเรื่องของทัศนธาตุด้วยสีสันทวยงามเป็นอิสระยังสามารถตอบสนองกับสายตาได้เป็นอย่างดี การใช้ลายเส้น และจุดเคลื่อนไหวของบรรยากาศที่ถูกจัดวางให้เกิดจังหวะอย่างเป็นเอกลักษณ์ที่เกิดจากความพิเศษของธรรมชาติ ผู้สร้างสรรค์จึงได้รับแรงบันดาลใจมาจากการเลียนแบบรูปร่างรูปทรงจากธรรมชาติภูมิทัศน์ แต่อย่างไรก็ตามผู้สร้างสรรค์มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบตามจินตนาการและการตัดทอนให้เป็นนามธรรมนั้นตามแนวคิดของผู้สร้างสรรค์

1.2.3 เนื้อหาภายใน

1. มีการใช้รูปแบบ รูปทรงของดอกไม้ที่มีการทับซ้อน กลมกลืน
2. มีขนาดของรูปทรงที่เล็กและใหญ่บ้าง
3. มีการใช้บรรยากาศและการปกคลุมเส้นที่แทรกด้วยสีของเส้นด้าย
4. มีการใช้สีที่มีความสดใสให้ได้รับบรรยากาศสวยงามจนเกิดความประทับใจขึ้น
5. เนื้อหาทางพุทธิปัญญา ผลงานการสร้างสรรคศิลปะมีคุณลักษณะทางรูปแบบแสดงองค์ประกอบของศิลปะที่เกิดจากความประทับใจผสมกับจินตนาการอย่างมีขั้นตอน มีระบบระเบียบ มีการวางแผนผ่านกระบวนการคิดด้วยปัญญาและความสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นงานศิลปะ ชูศรีรองรอยฤดูกาล เพื่อถ่ายทอดให้เห็นถึงศิลปะเป็นภาษาแห่งความงาม ซึ่งความงามนั้นจะมีผลทางอารมณ์เมื่อได้สัมผัสถึงความงามก็จะเกิดความสุข เกิดความพึงพอใจภายในจิตใจช่วยยกระดับจิตใจให้สูงขึ้นจากการได้ชมงานศิลปะที่ดูสบายตาไม่หืดหู่ไม่รุนแรง
6. เนื้อหาทางอารมณ์ ให้อารมณ์ความรู้สึกที่เป็นบวกแสดงความงามทางรูปแบบและเทคนิค ผลงานสร้างสรรค์นี้มีคุณลักษณะทางรูปแบบแสดงองค์ประกอบของรูปร่างรูปทรงและแสดงอารมณ์ที่สามารถให้ความสุขแก่ผู้ชมผลงานโดยคำนึงถึงความงามที่ประสานกันของทัศนธาตุส่วนด้านรูปแบบและกลวิธีที่สื่อออกมาในผลงานด้วยความประณีตในการเย็บปักถักร้อย

7. เนื้อหาทางอารมณ์สะท้อนใจ ศิลปะเป็นภาษาแห่งความรู้สึกผลงานการสร้างสรรคใช้เทคนิคเป็นตัวนำงานที่มีรูปแบบเพื่อฝัน ตัดทอนและการปักบนผืนผ้าและประกอบเป็นรูปทรงเพื่อแสดงออกทางความรู้สึกและเพื่อให้เกิดพื้นผิวน่าสัมผัสขึ้นในผลงาน

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 2

ภาพประกอบที่ 24 วิเคราะห์คุณค่าผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 2
กลวิธีเย็บปักบนผ้าหม้อห้อม
ขนาด 200 x 95 เซนติเมตร

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ

1.1 การวิเคราะห์รูปทรง

ในการวิเคราะห์ผลงานศิลปะนิพนธ์ ชุด ร่องรอยฤดูกาล 2 เป็นงานจิตรกรรมสื่อผสม โดยกลวิธีเย็บปักบนผ้าหม้อห้อมทอด้วยมือในรูปแบบนามธรรมโดยนำรูปร่างรูปทรงจากธรรมชาติมาเป็นต้นแบบของการสร้างสรรค์และนำมาสลายฟอรมตัดทอนให้เกิดเป็นรูปทรงขึ้นมาใหม่ใช้รูปทรงอิสระในการสร้างสรรค์ให้ประสานกลมกลืนกันเป็นเอกภาพเพื่อถ่ายทอดความสวยงามที่ส่งผลให้เกิดความประทับใจในธรรมชาติ ดอกไม้ ดอกหญ้า และวัชพืช ที่ขึ้นตามฤดูกาล

1.1.1 ทักษะธาตุ

1) สีในผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 2 แบ่งเป็นสีวรรณะเย็น 90% ได้แก่ สีคราม สีน้ำเงิน เข้ม ฟ้ำครามอ่อน ฟ้ำอ่อน ชมพู และขาว แสดงถึงความเย็นอุดมสมบูรณ์ความเป็นธรรมชาติที่ลุ่มลึกและสบายต่อสายตา

สีวรรณะร้อน 10% ได้แก่สี ส้มอ่อน ซึ่งจะแทรกอยู่ในผลงานเพื่อแสดงความสวยงามและช่วยเพิ่มสีสันให้กับผลงาน

2) พื้นผิวศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 2 เกิดจากการเย็บปักลายเส้นที่มีความขัดแย้งกันทำให้เกิดพื้นผิวที่แตกต่างกัน ลักษณะของพื้นผิวที่แตกต่างกันก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวที่มีความรู้สึกต่างกันเช่นพื้นผิวขรุขระ เรียบ

3) เส้นในผลงานเกิดจากการเย็บปักในรูปแบบนามธรรม ทิศทางของเส้นที่มีการขัดแย้งกัน และทับซ้อนกันเป็นกลุ่มก้อน ทำให้ผลงานมีทั้งเส้นแนวนอน แนวตั้ง และจุด

4) พื้นที่ว่างผู้สร้างสรรค์ใช้ที่ว่างแบบสองมิติ เกิดจากกลุ่มก้อนของดอกไม้และพื้นที่ว่างโดยรอบ

5) แสงและเงา เกิดจากปักและการเลือกใช้โทนสีและกลุ่มก้อนของดอกไม้ ดอกหญ้าที่มีการปักทับซ้อนกัน

1.1.2 วิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

1. การประสาน ความกลมกลืนจะช่วยลดความขัดแย้ง การประสานกันของสี

2. รูปร่างอิสระหรือรูปร่างตัดแปลงได้แก่ รูปร่างที่เกิดจากการตัดทอนจากรูปทรงของธรรมชาติ

3.ความเป็นเด่นจะเกิดจากการปักที่มีขนาดเล็กใหญ่และสีที่ตัดกัน

- การขัดแย้งของขนาด เล็กบ้างใหญ่บ้าง ขนาดของจุดดอกไม้ ดอกหญ้าที่เกิดจากการซ้ำของรูปทรงที่ต่างขนาดทำให้เกิดจังหวะในผลงาน

- มีการขัดแย้งของเส้นที่มีความอิสระไปทั่วทุกทิศทาง จึงเกิดความขัดแย้งในตัวของมันเอง

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

1.2.1 เรื่อง แนวเรื่อง ร่องรอยฤดูกาล แสดงความรู้สึกผ่านรูปแบบของบรรยากาศและรูปร่างรูปทรงของดอกไม้ ดอกหญ้าและวัชพืช

1. สัญลักษณ์ ดอกไม้ดอกหญ้าวัชพืชที่มีสีสันสวยงาม

2. แนวคิด ความงามของฤดูกาลที่มีสิ่งสวยงามอย่างเช่น ดอกไม้ ดอกหญ้าและวัชพืชใน ณ เวลานั้นๆ ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับชมจากสถานที่จริงและการได้รับชมจากสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่หรือจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆจนเกิดความประทับใจขึ้นและได้ถ่ายทอดสิ่งทีประทับใจเหล่านี้ผ่านผลงานศิลปะออกมา

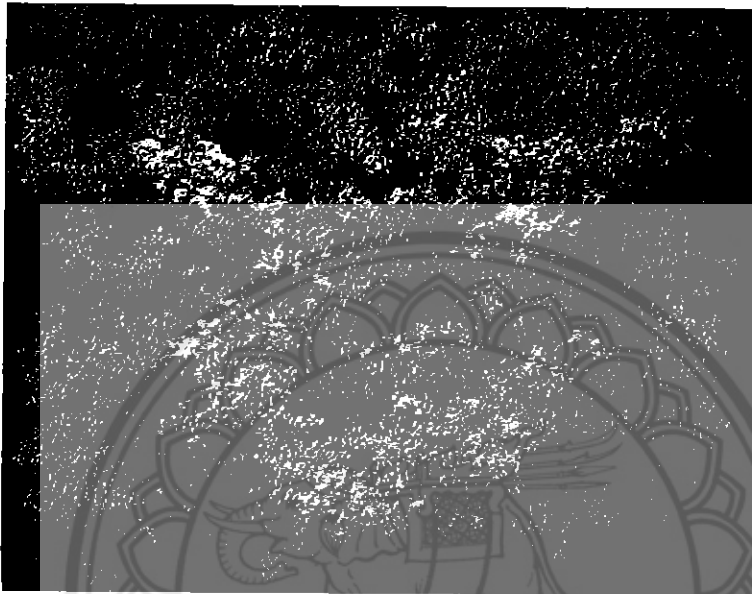
3. ความบันเทิงใจ จากธรรมชาติภูมิทัศน์ที่มีทัศนธาตุที่น่าสนใจของดอกไม้ดอกหญ้าและวัชพืชไม่ว่าจะเป็นจุด เส้น และสี ที่มีความดึงดูดสายตาให้เข้าไปสัมผัส

1.2.2 เนื้อหาภายนอก ศิลปิน ชูร่องรอยฤดูกาล แสดงให้เห็นถึงความงามของธรรมชาติภูมิทัศน์ที่เกิดจากความประทับใจเมื่อได้สัมผัส มีความงามในเรื่องของทัศนธาตุด้วยสีสันความเป็นอิสระยังสามารถตอบสนองกับสายตาได้เป็นอย่างดี การใช้ลายเส้น และจุดเคลื่อนไหวของบรรยากาศที่ถูกจัดวางให้เกิดจังหวะอย่างเป็นเอกลักษณ์ที่เกิดจากความพิเศษของธรรมชาติ ผู้สร้างสรรค์จึงได้รับแรงบันดาลใจมาจากการเลียนแบบรูปร่างรูปทรงจากธรรมชาติภูมิทัศน์ แต่อย่างไรก็ตามผู้สร้างสรรค์มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบตามจินตนาการและการตัดทอนให้เป็นนามธรรมนั้นตามแนวคิดของผู้สร้างสรรค์

1.2.3 เนื้อหาภายใน

1. มีการใช้รูปแบบ รูปทรงของดอกไม้ที่มีการทับซ้อน กลมกลืน
2. มีขนาดของรูปทรงที่เล็กและใหญ่บ้าง
3. มีการใช้บรรยากาศและการปกปลายเส้นที่แทรกด้วยสีของเส้นด้าย
4. มีการใช้สีที่มีความสดใสให้ได้รับบรรยากาศสวยงามจนเกิดความประทับใจขึ้น
5. เนื้อหาทางพุทธิปัญญา ผลงานการสร้างสรรคศิลป์มีคุณลักษณะทางรูปแบบ แสดงองค์ประกอบของศิลปะที่เกิดจากความประทับใจผสมกับจินตนาการอย่างมีขั้นตอน มีระบบระเบียบ มีการวางแผนผ่านกระบวนการคิดด้วยปัญญาและความสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นงานศิลปะ ชุติร่องรอยฤดูกาล เพื่อถ่ายทอดให้เห็นถึงศิลปะเป็นภาษาแห่งความงาม ซึ่งความงามนั้นจะมีผลทางอารมณ์เมื่อได้สัมผัสถึงความงามก็จะเกิดความสุข เกิดความพึงพอใจภายในจิตใจช่วยยกระดับจิตใจให้สูงขึ้นจากการได้ชมงานศิลปะที่ดูสบายตาไม่หดหู่ไม่รุนแรง
6. เนื้อหาทางอารมณ์ ให้อารมณ์ความรู้สึกที่เป็นบวกแสดงความงามทางรูปแบบและเทคนิค ผลงานสร้างสรรคนี้มีคุณลักษณะทางรูปแบบแสดงองค์ประกอบของรูปร่างรูปทรง และแสดงอารมณ์ที่สามารถให้ความสุขแก่ผู้ชมผลงานโดยคำนึงถึงความงามที่ประสานกันของทัศนธาตุส่วนด้านรูปแบบและกลวิธีที่สื่อออกมาในผลงานด้วยความประณีตในการเย็บปักบนผืนผ้า
7. เนื้อหาทางอารมณ์สะท้อนใจ ศิลปะเป็นภาษาแห่งความรู้สึกผลงานการสร้างสรรคใช้เทคนิคเป็นตัวนำงานที่มีรูปแบบเพื่อผืน ดัดทอนและการปักบนผืนผ้าและประกอบเป็นรูปทรงเพื่อแสดงออกทางความรู้สึกและเพื่อให้เกิดพื้นผิวน่าสัมผัสขึ้นในผลงาน

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 3

ภาพประกอบที่ 25 วิเคราะห์คุณค่าผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 3
กลวิธีเย็บปักบนผ้าหม้อห้อม
ขนาด 90 x 70 เซนติเมตร

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ

1.1 การวิเคราะห์รูปทรง

ในการวิเคราะห์ผลงานศิลปะนิพนธ์ ชุด ร่องรอยฤดูกาล 3 เป็นงานจิตรกรรมสื่อผสม โดยกลวิธีเย็บปักลงบนผืนผ้าหม้อห้อมทอด้วยมือในรูปแบบนามธรรมโดยนำรูปร่างรูปทรงจากธรรมชาติมาเป็นต้นแบบของการสร้างสรรค์และนำมาสลายฟอร์มตัดทอนให้เกิดเป็นรูปทรงขึ้นมาใหม่ใช้รูปทรงอิสระในการสร้างสรรค์ให้ประสานกลมกลืนกันเป็นเอกภาพเพื่อถ่ายทอดความสวยงามที่ส่งผลให้เกิดความประทับใจในธรรมชาติ ดอกไม้ ดอกหญ้า และวัชพืช ที่ขึ้นตามฤดูกาล

1.1.1 ทักษะธาตุ

1) สีในผลงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นที่ 3 แบ่งเป็นสีวรรณะเย็น 90% ได้แก่ สีคราม สีน้ำเงินเข้ม ฟ้ำครามอ่อน ฟ้ำอ่อน และขาว แสดงถึงความเย็นอุดมสมบูรณ์ความเป็นธรรมชาติที่ลุ่มลึกและสบายต่อสายตา

สีวรรณะร้อน 10% ได้แก่สีเหลือง ซึ่งจะแทรกอยู่ในผลงานเพื่อแสดงความสวยงาม และช่วยเพิ่มสีสันให้กับผลงาน

2) พื้นผิวศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 3 เกิดจากการเย็บปักลายเส้นที่มีความขัดแย้งกันทำให้เกิดพื้นผิวที่แตกต่างกัน ลักษณะของพื้นผิวที่แตกต่างกันก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวที่มีความรู้สึก ต่างกันเช่นพื้นผิวขรุขระ เรียบ

3) เส้นในผลงานเกิดจากการเย็บปักในรูปแบบนามธรรม ทิศทางของเส้นที่มีการขัดแย้งกัน และทับซ้อนกันเป็นกลุ่มก้อน ทำให้ผลงานมีทั้งเส้นแนวนอน แนวตั้ง และจุด

4) พื้นที่ว่างผู้สร้างสรรค์ใช้ที่ว่างแบบสองมิติ เกิดจากกลุ่มก้อนของดอกไม้และพื้นที่ว่างโดยรอบ

5) แสงและเงา เกิดจากปักและการเลือกใช้โทนสีและกลุ่มก้อนของดอกไม้ ดอกหญ้าที่มีการปักทับซ้อนกัน

1.1.2 วิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

1. การประสาน ความกลมกลืนจะช่วยลดความขัดแย้ง การประสานกันของสี

2. รูปร่างอิสระหรือรูปร่างดัดแปลงได้แก่ รูปร่างที่เกิดจากการตัดทอนจากรูปทรงของธรรมชาติ

3.ความเป็นเด่นจะเกิดจากการปักที่มีขนาดเล็กใหญ่และสีที่ตัดกัน

- การขัดแย้งของขนาด เล็กบ้างใหญ่บ้าง ขนาดของจุดดอกไม้ ดอกหญ้าที่เกิดจากการซ้ำของรูปทรงที่ต่างขนาดทำให้เกิดจังหวะในผลงาน

- มีการขัดแย้งของเส้นที่มีความอิสระไปทั่วทุกทิศทาง จึงเกิดความขัดแย้งในตัวของมันเอง

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

1.2.1 เรื่อง แนวเรื่อง ร่องรอยฤดูกาล แสดงความรู้สึกผ่านรูปแบบของบรรยากาศและรูปร่างรูปทรงของดอกไม้ ดอกหญ้าและวัชพืช

1. สัญลักษณ์ ดอกไม้ดอกหญ้าวัชพืชที่มีสีสันสวยงาม

2. แนวคิด ความงามของฤดูกาลที่มีสิ่งสวยงามอย่างเช่น ดอกไม้ ดอกหญ้าและวัชพืช ใน ณ เวลานั้นๆ ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับชมจากสถานที่จริงและการได้รับชมจากสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่หรือจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆจนเกิดความประทับใจขึ้นและได้ถ่ายทอดสิ่งที่ประทับใจเหล่านั้นผ่านผลงานศิลปะออกมา

3. ความบันเทิงใจ จากธรรมชาติภูมิทัศน์ที่มีทัศนธาตุที่น่าสนใจของดอกไม้ดอกหญ้าและวัชพืชไม่ว่าจะเป็นจุด เส้น และสี ที่มีความดึงดูดสายตาให้เข้าไปสัมผัส

1.2.2 เนื้อหาภายนอก ศิลปิน ชูร่องรอยฤดูกาล แสดงให้เห็นถึงความงามของธรรมชาติภูมิทัศน์ที่เกิดจากความประทับใจเมื่อได้สัมผัส มีความงามในเรื่องของทัศนธาตุด้วยสีสันความเป็นอิสระยังสามารถตอบสนองกับสายตาได้เป็นอย่างดี

การใช้ลายเส้น และจุดเคลื่อนไหวของบรรยากาศที่ถูกจัดวางให้เกิดจังหวะอย่างเป็นเอกลักษณ์ที่เกิดจากความพิเศษของธรรมชาติ ผู้สร้างสรรค์จึงได้รับแรงบันดาลใจมาจากการเลียนแบบรูปร่างรูปทรงจากธรรมชาติภูมิทัศน์ แต่อย่างไรก็ตามผู้สร้างสรรค์มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบตามจินตนาการและการตัดทอนให้เป็นนามธรรมนั้นตามแนวคิดของผู้สร้างสรรค์

1.2.3 เนื้อหาภายใน

1. มีการใช้รูปแบบ รูปทรงของดอกไม้ที่มีการทับซ้อน กลมกลืน
2. มีขนาดของรูปทรงที่เล็กและใหญ่บ้าง
3. มีการใช้บรรยากาศและการปักลายเส้นที่แทรกด้วยสีของเส้นด้าย
4. มีการใช้สีที่มีความสดใสให้ได้รับบรรยากาศสวยงามจนเกิดความประทับใจขึ้น
5. เนื้อหาทางพุทธิปัญญา ผลงานการสร้างสรรคศิลป์นิพนธ์มีคุณลักษณะทางรูปแบบแสดงองค์ประกอบของศิลปะที่เกิดจากความประทับใจผสมกับจินตนาการอย่างมีขั้นตอน มีระบบระเบียบ มีการวางแผนผ่านกระบวนการคิดด้วยปัญญาและความสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นงานศิลปะ ชุดร่องรอยฤดูกาล เพื่อถ่ายทอดให้เห็นถึงศิลปะเป็นภาษาแห่งความงาม ซึ่งความงามนั้นจะมีผลทางอารมณ์เมื่อได้สัมผัสถึงความงามก็จะเกิดความสุข เกิดความพึงพอใจภายในจิตใจช่วยยกระดับจิตใจให้สูงขึ้นจากการได้ชมงานศิลปะที่ดูสบายตาไม่หดหู่ไม่รุนแรง
6. เนื้อหาทางอารมณ์ ให้อารมณ์ความรู้สึกที่เป็นบวกแสดงความงามทางรูปแบบและเทคนิค ผลงานสร้างสรรค์นี้มีคุณลักษณะทางรูปแบบแสดงองค์ประกอบของรูปร่างรูปทรงและแสดงอารมณ์ที่สามารถให้ความสุขแก่ผู้ชมผลงานโดยคำนึงถึงความงามที่ประสานกันของทัศนธาตุส่วนด้านรูปแบบและกลวิธีที่สื่อออกมาในผลงานด้วยความประณีตในการเย็บปักถักร้อย
7. เนื้อหาทางอารมณ์สะเทือนใจ ศิลปะเป็นภาษาแห่งความรู้สึกผลงานการสร้างสรรคใช้เทคนิคเป็นต้นนำงานที่มีรูปแบบเพื่อฝัน ตัดทอนและการปักถักร้อยและประกอบเป็นรูปทรงเพื่อแสดงออกทางความรู้สึกและเพื่อให้เกิดพื้นผิวสัมผัสชั้นในผลงาน

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุด ร่องรอยฤดูกาล ตามแนวทางขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ซึ่งล้วนแต่เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ในการทำงาน ความคิด แนวทาง เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนางานทัศนศิลป์ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาเนื้อหาร่องรอยที่ปรากฏในแต่ละฤดูกาล
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเทคนิคสื่อผสมเรื่องร่องรอยฤดูกาล
3. เพื่อถ่ายทอดสู่สาธารณชนผ่านนิทรรศการผลงานศิลปะนิพนธ์

จากวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายที่ผู้สร้างสรรค์ได้ตั้งไว้ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาค้นคว้ากระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะนำไปสู่การบันทึกผลการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะไว้อย่างเป็นระบบในรูปแบบเอกสารภาคศิลปะนิพนธ์ซึ่งได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์เรื่อง ร่องรอยฤดูกาล จำนวน 3 ผลงาน สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสื่อผสมแบบ 2 มิติ จนกระทั่งนำผลงานศิลปะนิพนธ์มาวิเคราะห์รวบรวม และสรุปผลของการสร้างสรรค์ทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์แสดงออกในรูปแบบนามธรรม

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ผู้สร้างสรรค์ได้ประสบปัญหาในการทำงานคือ ผ้า และเส้นด้ายที่ทอด้วยมือจึงต้องมีการสั่งทำจากทางร้านก่อน อีกทั้งยังใช้ระยะเวลาในการปั่นฝ้ายค่อนข้างนาน และการที่เส้นใยฝ้ายย้อมจากสีธรรมชาติซึ่งจะทำให้ไม่ตรงกับสีที่ต้องการตามแบบภาพร่างจึงมีการใช้สีที่สามารถใกล้เคียงในบางส่วนของผลงาน และด้วยลักษณะของผลงานเป็นแบบ 2 มิติจึงติดตั้งหาที่แขวนงานได้ค่อนข้างยาก อีกทั้งระยะเวลาในการทำงานไม่เพียงพอตามต้องการเพราะผลงานของผู้สร้างสรรค์เป็นกลวิธีเย็บปักจึงต้องใช้ระยะเวลานาน และระหว่างการทำงานยังต้องมีการทำรูปเล่มศิลปะนิพนธ์ควบคู่ไปด้วยจึงทำให้ระยะเวลาในการทำงานลดลง จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผลงานที่ผู้สร้างสรรค์จำเป็นต้องเร่งมือในการทำงาน อาจส่งผลให้งานดูไม่เรียบร้อยตามเป้าหมายที่ควร

ผู้สร้างสรรค์หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุด “ร่องรอยฤดูกาล” ที่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ด้วยความคิดและความสามารถผสมผสานกับความรู้สึถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะในรูปแบบงานจิตรกรรมสื่อผสมนี้เป็นผลงานที่กระตุ้นกระบวนการเรียนรู้ทางสุนทรีย์ในเรื่องราวที่ดีส่งเสริมให้ผู้รับชมผลงานเกิดมีอารมณ์ร่วมและมีความสุขเพลิดเพลินในจิตใจ และส่งเสริมให้ผู้สร้างสรรค์เองและผู้รับชมผลงานสามารถนำไปเป็นแนวทางในการคิด และต่อยอดได้ในอนาคตภายหลังจากต่อไป

อภิปรายผลการสร้างสรรค์

จากการทำงานศิลปนิพนธ์ผู้สร้างสรรค์ได้รับประโยชน์จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานในทั้งด้านความรู้เกี่ยวกับการเย็บปัก และด้านการค้นคว้าที่ทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้ทราบข้อมูลเนื้อหาของธรรมชาติในเรื่องฤดูกาลเพิ่มขึ้น ซึ่งผู้สร้างสรรค์ไม่เคยทราบมาก่อนและได้ฝึกการทำงานอย่างเป็นระบบขั้นตอน รู้จักการแก้ไขปัญหาด้านการสร้างรูปแบบรวมไปถึงกลวิธีเย็บปัก จนก่อให้เกิดเป็นลักษณะเฉพาะตน และรวมถึงการฝึกอารมณ์จิตใจให้สงบ และรู้ถึงคุณค่าในการพัฒนาตนเองทำให้ผู้สร้างสรรค์มีความละเอียดรอบครอบ ประณีต มีความเพียรพยายาม มีความอดทนมีวินัยในการทำงาน และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ อีกทั้งศิลปะสามารถพัฒนาทางด้านอารมณ์ทำให้มีสติ สมาธิ จดจ่อกับการทำงาน ศิลปะสามารถขัดเกลาจิตใจให้สงบ เป็นที่ระบายอารมณ์ และใช้ถ่ายทอดความรู้สึกภายในจิตใจของตนเองได้เป็นอย่างดี และมีพฤติกรรมไปในทางที่ดีก่อให้เกิดมิตรที่ดีและสร้างความสุขให้แก่กันและกันได้

บรรณานุกรมและเอกสารอ้างอิง

ชลุต นิมเสมอ.(2539). องค์ประกอบศิลปะ. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด.
 สุรชาติ เกษประสิทธิ์.(2557). เอกสารประกอบการเรียนการสอน. พื้นฐานองค์ประกอบศิลปะ:
 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

แหล่งอ้างอิงจากอินเทอร์เน็ต

ภัทรพร วงษ์น้อย.(2556). (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<http://www.lib.ru.ac.th/journal2/?p=3605>

<https://sites.google.com/site/karthasipostexr/>

<https://sites.google.com/site/duangruethaitaveesap/>

<http://www.wikiwand.com/th/>

<http://zone47.com/crotos/>

<http://pirun.ku.ac.th/~b521080392/5Impressionism%20Art.html>

http://bubeeja.blogspot.com/2013/01/blog-post_21.html

<http://www.blisby.com/blog/>

<http://www.manager.co.th/celebonline/>

<https://homegame9.wordpress.com/>

<https://sites.google.com/site/thsanathat/home/>